

Romanos

'Ka amoñigueh' chib pørig

1 ¹Na Pablo, Jesucristoi marøb megabig, Jesucristo nøashib nan karua ørig kørnrai nan wama pasrøb, Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb pasrønrai nan tarømara pasrøb indig, i kilga pørigwan ørar.

²Iig tru tabig srø wambe Tius maig karuigwan eshkabeløgurri nui newan tab wam pøriiløyu tru merrabsrøwei Tius trannrrab misra kørørømisri wam køn ³tru nui Nusrkawéimburab. Tru Nusrkai nø misag kuigweimburreppe, nøbe Davidwei misagugurri arrubig køben, ⁴tru Espíritu Newan Tabigweimburreppe, tru maramburab mariitøga nune Tiuswei Nusrkain køn cha eshkawa pasrig. Treeg køn, tru kwabelai utugurri nø katøle øsiirawa kurrig kuikkurri, truibe Jesucristo, tru namui Señor.

⁵Incha nøgurri tru ka yandø tab indigwanba, nøashib karua ørig kørnigwanba nambe utig køn, judíos kørø misaamera chu pirausreelandøgucha nømui isubigwan nuinuutø pasrikurri nø maig taigwan mørøbelø kørnigwan nam waminchib ambamig kørnrai, Cristoi munchiwayasig. ⁶Inchen tru maig taigwan mørøbelai utu Jesucristoielø kørnrai wamiiløba ñimgucha truyu tøga pønrran. ⁷Ñim mayeelø Romasrø warabelø Tius undaarailø, Tiuswei misaamera kørnrai wamiilan ka yandø tab indiiba, chi isumgaig tab købiiba ñimba kørnrai inchar, Tius namui Møskaweinukkurrimba, Señor Jesucristoinukkurrimba arrubigwan.

Pablo Romasrømay yainrrabna kui inchib

⁸Señor Jesucristogurri nai Tiuswanmerrig ungwa, ungwa chinrrab inchar ñim mayeelaimburrab. Kaguende ñim ñimui isubigwan Cristoinuutø pasra tøgagúigwane chutøgucha tabig waminchibelø køn. ⁹Pøs nai manrraugurri kerrigu newan isua, nui Nusrkawei tru tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb, nuiwan na marøb pasraig Tiusbe nane asha pasran, tru na nøba wamindigube managuen pesannamø ñimun isubig kuigwan. ¹⁰Nabe nai Tiuswan 'purugurra' cha, miabig kur, Tius nan inrrain køben, yandø na chinchagøben ñimun ashchab arrumig may kurtrai. ¹¹Kaguende

nane ñimun asinrrabna kótan, Tiusweimburabeløyuigwan chitøguen ñimun pirishinrrab, ñim mas mur pónrramig kónrrai,¹² masken tru ñim lata, na lata namui isubigwan Jesucristoinug kanguelarrøtø tøga pónrrraitøga nam ambugurri, igurri kuñab pónrramig kónrrai.

¹³Pøs nabe ñim, nai nunelan, wammøra kónrrai inchar, nabe ñimuisrømay ñimun ashchab katø katø attrab isub megaigwan, na judíos kómeelø katøgan misaamerai utusrø kan ellmarig tulishib latawei, ñimui utugucha maitøguen tulishinrrab. Inchendø móingatig arrumgaig pasrambuig megabig kur.¹⁴Nabe griegosmeran lata, griegos kómø misaameran lata, kusreb misaameran lata, chi kusremø misaameran lata ulø pasrar Tiuswei wamwan eshkab kusrenanamig.¹⁵Inchawei treekkurri ñim Romasrø warabelangucha nabe Tiuswei tabig srø wamwan truba truba eshkab kusrenanøg kuim pasrar.

Tiuswei tabig srø wambe kaigyugurri wesramig maramburab marøbig kón

¹⁶Pøs Tiuswei tabig srø wamweimburappe nabe chi kórig kui inchib pasrømur, kaguende truibe Tiuswei maramburab marøbig kón kaigyugurri wesrailø kónrrai mutøgucha Jesucriston korebigweimbe, judíosmeramerrig, trugurrimbe katø griegosmeragucha.¹⁷Kaguende tru tabig srø wamyu kenamisran tru chi kaig marmelø lataig tabig kórrømisra pónrramig Tiusweinukkurri arrubig, truibe isubigwan Cristoinuutø pasra pónrraikkurrimba, katø isubigwan nuinuutø pasra pónrramig kónrraimba. Tru Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala: “Tiusba tru mandø pasramigwan sølgandø treeg tabig pasrabiibe nui isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúítøgatø uñchun” taig.

Maya misaamera kaig Mara pónrraig

¹⁸Tiuswei purø trømbøig namig kóbiibe srømbalasrøngurri kenamisrøb arrun, tru móguelø larrø trømbøig mariilaim palaba, tru sølgandø tabig kómiigwan mariilaim palaba, tru treeg sølgandø tabig kómiigwan mariiløtøga tru newan cierton tabigwan sotøgatab pónrrabelan.

¹⁹Kaguende Tiusweimburabig kui asamigwane nømbe tørgandø ashibelø kón, pøs Tiusbe nøashib trunun nømun kenamarig kua.²⁰Kaguende tru chigurimbunø pirøwan mara pasrøb uraskurri Tiusweimburabigwan tru kaptøga nebua asiimeelø, tru managurri managatig nui maramburab marøb pasrabiiba, nø trendø Tius kóppé, treeg kuibabe tørgandø chigúi nebua asamdiig kenamisran tru nø chi mariiløyu. Inchawei treekkurriwei chi kemesra kóben ‘ashmeelø ker’ chib pónrramibe chigagøn.

²¹Kaguende nømbe Tiuswan nebua ashippe ashendø, Tius kui ashabe, Tiuswan lataig tabig inchib tøgagømøwei, mayanguen ungwa, ungwa chimøwei inchibelø kóbig kón. Treeg kómøtø, nømui isubigube chi

purugunrrabgailø isumguengailan isuben, nømui chugúinguen mørmbudø isub manrrøbe løstøraig kørromisrig købig køn. ²²Nømbe truba truba kusrebelø kermab inchendø, chugúinguen mørmeelø kørromisrig købig køn. ²³Tius managuen pinønrrabig kømíigwei tru tørguegwalmabigwane móg kwawa pinønrrabigwei asrwan tre lataitøwei maramba, illimera latailø maramba, pilb srøptøga animalmera latailø maramba, pirau srala ambub animalmera latailø maramba inchib, øyeletøga yunømarøbelø købig køn.

²⁴Inchawei treekkurri nømui manrrau mógueløba, ishumburmeraba trømbøig marøg købig arrubigu trømbøig marøb chinchipucha warønrrai Tiusbe elatsig køn, nømui asrmeran nømasiyaitø larrø trømbøig marøb kørnrrai. ²⁵Nømbe Tiuswei tru newan ciertonig koreigwane lelacha, isa wamindigwan kørewa, Tius tru mara pønsrailan køriibala tabig waminchib, truilayasic marøbelø købig køn, tru chigurrimbunø kørnrrai Tius mara pønsrøbig, Tius tru managatig mayanguen tabig wamindigwan tabig wamindi urasbe. Treeg kørnrrun.

²⁶Inchawei øyeekkurri nømune purø trømbøig kørikken kørnrraptiig marøb kørnrrai Tiusbe elatsig købig køn, ishumburmerabe nømui asrwan móguelan tranamig købigwan treeg marmøtø, ishumburmeraasiyaitø trømbøig marøb kebamben. ²⁷Katø mógueløbe treetøwei nømui asrtøga ishumburba trendø treeg marigwan elacha, kanikkurri kanikkurri trømbøig marøg købiitø kan chinsraatø inchib, mógueløbe nøm mógueløasiyaitø purø trømbøig kørikken kørnrraptiig marøb kebambig købig køn. Nøm treeg trømbøig marøb pønrraimburø nømui asrutøwei nøm møra melamigwan utig købig køn.

²⁸Inchagucha nømbe Tiuswane ni Tius kuitamabguen isug kømui inchén, Tiusbe elachiptindig købig køn, nømui isubigwane larrø kaig mindiilø tøgagøbashchab chi maramgaigwan marbashib. ²⁹Nømbe kalø marøb amrruileø netsailø, purø trømbøig marøbelø, pareelø, trurigu yandø larrø kailø, treelø køn. Nømbe chigurrin køben pusrkwai asamig køben, misagwan kweecha petamelø køben, kwayam lamelø køben, isatø may wamincha kegørrøsrkamelø køben, katøganun kaig martrab isumelø køben, trutø netsailø køn. ³⁰Katøganuimburaab chine wamincha mørøbelø, wam kusrupteelø, Tiuswane larrø tsaleelø, mørramguenga trømbøig wamabelø, purab nørreelø mørørai inchibelø, nømasiitø purab nørreelø misrøb waminchibelø, chigurrimbunø kaig maramigwane srøitø, srøitø isua wesrubelø, usri møskalan chigucha mørmeelø, ³¹larrø chugúi mørmeelø, chi martrab waminchendø ka wamdø waminchibelø, manrrøga latailø, mungucha lastima ashmeelø, treelø køn. ³²Tru øyeeg marøbeløbe kwamig kørnrrai Tius treeg nebunrrai mara pasrigwan nømbe ashibelø købendø, katøgucha nømbe treegwan ka mariitø kørnrrab kuindø, katøanelø treeg marene, ‘øyambe søldøwei maran’ chibelø køn.

Tiusbe mayeelan maig maramigwan asha martrab pasrainrrun

2 ¹Inchawei treeg købene, au, ñibe chi kemesra køben ‘ashmiig kur’ tamibe chigagøn, ni mu kuingucha, ñi katøganun ‘øyeeg, øyeeg marøbig køn’ chib pasrabiibe. Kaguende ñi katøganun ‘øyeeg marøbig køn’ chib pasrappe, ñibe ñiasiitøwei kebeñib pasran. Pøs katøganun ñi ‘øyeeg, øyeeg marøbig køn’, chib pasraptøga ñigucha treetøwei marøb pasran. ²Inchawei nambe ashibelø ker, tru øyeeg marøbelane Tiusbe maig kørribigwan treeg kørrai mara pasrøppe, tru newan ciertonig maig køben treeg marig kui. ³Au, ñi tru katøganelø treeg marøbelan ‘øyeeg, øyeeg marøbelø køn’ chib pasraptøga, ñigucha treetøwei marøb pasrøbendø, ñi isuppe, ¿Tius tru maig kørribigwan treeg kørrai mara pasrigugurri chi indiimig ñigan welulrrurmatirru? ⁴¿Kabe Tiuswei tru purø tab indig tøgagømburab tøgagúilanba, nø chindingucha tamayig kuigwanba, tamay munugubig, munugubig kuigwanba, truilan kashchab inchib pasrøtirru, Tiuswei tru purø tab indiibe ñui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrai inchib pasrøben, trunun isua ashmøtø?

⁵Inchendø ñibe ke ñi isuigwandø martrab inchibikkurrimba, mas kaig marmørrab ñui manrrau ñi isua mørmuikkurrimba, ñibe Tiuswei namig købigwan nui sølgandø maig kørribigwan asha maram kwalømwei ñuyasiitøwei tunbasrøb yan, Tiuswei tru maig kørribigwan sølgandø asha marig kenamisram kwalømweyasig. ⁶Tiusbe møigwandøgucha nøm maig marig køben kanun kanun truburø nø maig tranamigwan treeg tranrrun. ⁷Managatig øsig kømigwan tranrrun Tiusbe, tru managuen elachimø, tabig marøbig marøb melaigu tru maya nuguen tab indigwanba, tabig kui asha tab indigwanba, managuen patsørrabig kømíigwanba lablelane. ⁸Inchendø tru nøm maig isuppe, ke treegwandø kørrai isua marøb, tru newan ciertonigwan møra marmøtø, tru sølgandø tabigwan møra marmeelaim pala attrun Tiuswei tru purø trømbøig namig købiibe. ⁹Tru kaig marøbelaimbe muim palatøgucha purø trømbøig chine nebui melamiba, ni mumayguen kømíig isui melamiba attrun, judíosmeranmerrig, trugurrimbe judíos kømø misaameran. ¹⁰Trune mønundøgucha tabig marøbelaimbe tru maya nuguen tab indiiba, tabig kui asha tab indiiba, chi isumgaig tab købiiba kørriun nømuimbe, judíosmeranmerrig, trugurrimbe judíos kømø misaameran. ¹¹Kaguende Tiusbe muingatøgucha wamøtø, lata ashibig køn.

Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig

¹²Inchawei maig maramigwan martrai Moisés pørigwan chigarrera kua, mutøgucha kaig marøbeløbe tru maig maramigwan martrai pørigu asha mariilø kømuingucha, pinab pinamnuumay amben, katø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan tøgarmera kua, kaig marøbeløbe,

trube, tru nømui pørig tøgagúitøwei maig kørnrrabigwan asha mariilø kørnrrun. ¹³Kaguende maig maramigwan martrai pørig maig tailan ka møratø amøña, Tiuswein kabyu ølgandø tabelø kørnrrab kømøtø, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig tailan møra marøbelø, truiløbeguende Tius tabig kørnrramariilø kørnrrun. ¹⁴Pøs tru judíosmera kømeelø tru maig maramigwan martrai pørig chigarguen tru pørig maig martrain chibigwan nømbe ka trendø treeg marøb amøñippe, nømbe tru maig maramigwan martrai pørigwane chigarmerabe købendø, nømui mariiløyu tru maig martrai karuigwane pøri latailø købig kørn nømashib. ¹⁵Nømbe tru maig maramigwan martrai pørigwane nømui manrrau pøri lataig tøgar kuin kui kenamaran. Tru nømui isub kebachib pasrabiiøe nøm maig kuigwan eshkaben, tru nømui isubiøe, ‘ñibe kalø mara pasran’ tain kui, kabe ‘tabig mara pasran’ tain kui indan. ¹⁶Inchen øyeebe tru møguelø nømui manrrau mu asiimíig nømuinetø tøgagúilan Cristo Jesúskurri Tius maig kørnrrabigwan asha marøb kwaløm treeg kørnrrun, Tiuswei tru tabig srø wamwan na wamindig maig køben.

Judíosmeraba, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiba

¹⁷Ñi, judío misag cha wamig, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben ñibe ke truigwandø kemenda pasrøwa, ‘Tiusbe namunwei lawa wesrailø ker’ chib, ñi nuig misrøb móg inchib pasrab, ¹⁸katø ñibe Tius maig martrai palai waigwan nebua ashib, katø tru purø tabigwane ñibe ‘tabigwein kørn’ chib, pasrab inchibig kørn, kaguende ñibe tru Moisés pørigwan kusrenanig kua. ¹⁹Ñibe tru chi ashmeelø kabgar latailan muba ambamigwan ‘nabe sí, pera ibig kurmab’ isua pasrab, katø løstøyuelaimbe ñibe ‘tør kurmab’ isub, ²⁰katø, ‘chugúi mørmeelan maig kuigwan kusrenanøb, ureg latailan kusrenanøb inchibig kurmab’ isuinrrun, kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pørigube nebua ashib kusreelanba, tru newan ciertonigwanba maig kuigwan newan trendailan ñibe tøgaguia. ²¹Ñi katøganelanguen kusrenanøbig købendø, ¿ñiasiitøweimbe kusrenrrab inchimøtirru? ‘Nilamig kørnøn’ chib, ñi eshkar kusrenanendø, ¿ñigan niløtirru? ²²Katø ‘itølulmumig kørn’ chib, ñi waminchendø, ¿ñigan itøluldirru? Ñibe taska mari tiusmeran larrø tsaliig købendø, trube, truilø pønrrai yau chi pønrrabigwane ¿ñigan nila wesratirru? ²³Tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu ñibe truba nuig misrøb waminchib pasrøbendø, ¿tru pørigwandøwei kalø marøb itøbunab pasraitøga, Tiuswane kaigwan lataig inchib ñigan maig købash marøb pasrøtirru? ²⁴Tiuswei wam maig pørig pasraimbala: “Nimgurrindø judíos kørnø misaamerabe Tiuswei munchiwan purø trømbøig wamig kørn” taig.

²⁵Pøs ñi circuncisiónwan mara tøgagúibe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibigwan møra mareneguende, purugubwei indan. Inchendø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan ñi kalø marøb itøbunøbene, tru ñi circuncidawa pasrab taibe chi circuncidamuig

lataitøwein køn. ²⁶Inchawei tru circuncisiónwan marmíikken tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu maig chibigwan treeg marene ¿circuncidamig kuingucha, Tiuswein kabyube nui misag kui asamig circuncidaweig kui lataitøwei kørrømarig kømuitarru? ²⁷Inchen tru judío kømø misag, asru tru circuncidamig købendø, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig taigwan marøbiibe, ñi, judío, tru Moisés pørigwan tøgaig, katøgucha circuncidaweig købendø, tru pørigwan kalø marøb itøbunøbene, nø maig uniitøga ñune nuguen ñi kalø marøptiig kui kørrømartrun.

²⁸Kan judío kømibe, ka palatø judío kønrrab kømøwei, asru ka palatø circuncidaweig kuikkurri judío kønrrab kømøwein køn. ²⁹Treeg kømøtø, kan cierton judíobe nui umbugurri treeg køn. Katø tru circuncisiónwan Espíritu Santogurri manrrau marig køn, tru maig maramigu pøriiløgurrin kønrrab kømøtø. Inchen tru treeg mowane maya nuguen tabig wamindiibe möguelainukkurrin kømøtø, Tiusweinukkurrri arrubig køn.

3 ¹Trube, treeg købene, ¿kan judíoimbe chiyutørre mas tabig kerah kan judío kømíigwei lata? ¿Katø tru circuncisión mariiibe chi purugub pasrah? ²Pøs, kan judío kømibe chiyutøgucha truba truba tab køn. Srøtøbe, Tiuswei wamwan nømunwei asha marøb tøgagønrraimab isua trana pasrig købig køn. ³Pøs nøm møiløgøben Tiusba maig pønrramigwan treeg pønrrømuiningucha, tru nøm Tiusba treeg pønrrømuikkurrindø, Tius nø maig tabig kuigwane treeg kømønrrai mana treeg martrab kø. ⁴¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Treeg kømøtø, Tiusbe nø maig martrab taigwane isømø, treeg marøbig køn, misaabe mutøgucha isapteelø kuingucha. Tiuswei wamwan maig pørig pasraimbala:

“Ñi wamindiiløyu sólwan waminchibig kui asig kønrrain køn taig. Katø ñun ‘øyeeg, øyeeg marøbig køn’ tainab pasraigu ñibe tab puraya webyan” taig.

⁵Inchen tru nam sølgandø tabig marmub pønrraibe Tius nø sølgandø tabig kuigwane masken tab nebua asig kønrrai kenamarene, trube, ¿nambe chi chinrrab køh? ¿Tru Tius nui namig købiitøga namun møra melønrrai marøppe, søl marmíig køptø, treeg marig kønrrab kø chindah? (Nabe iigwan trenchippe, möguelø maig isubelø køben, trumay isua trenchar.) ⁶¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Trube, øyamay kuimbe ¿pirau maya misaameran tru maig kønrrabigwan Tiusbe chincha asha martrab kø?

⁷Inchen tru nai isa wamindiibe Tiuswei newan ciertonigwane masken maya nuguen tabikken kønrrai marendøbe, trube ¿nane katøgucha chindimbarre kaig marøptiig kuig Mara kørrømarah? ⁸Trube, øyah chinrrauta (tru møiløgøsrøn namuimburaab trømbøig waminchib itø amrrubeløma namun ke øyeeg chib pønrrabelø kui marøbelø køn): “Kaigwan margin cha, tabig attraimbe”. Tru trenchibelane møra pønrrønrrai maramig sölwein køn.

Tabig sölwan marøbeløbe kanguen mu kaagøn

⁹Trube, treeg kobene, ñam judíosmerabe katøguchi tabelø købra chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kómøn. Kaguende: “Judíosmeran lata, judíos kömeelan lata, kaibe mayeelanba nø karub tøga pasran” cha. Yandø nambe: “Treeg kón” cha chab trendaig kuig kón. ¹⁰Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala:

“Sølgandø tabiibe ni kan kandøguen mu kawei,

¹¹ maig kuigwan chi chibig kui mørtrabig muguen kawei,

Tiuswan isub lanrrabiibe muguen kawein kón cha.

¹² Mayeeløba peeburabgøba amba,

møitøgucha chi martrabgaig kailø misrin kón cha.

Tabig marøbiibe muguen kaagøn cha,

ni kan kandøguen mu kaagøn cha.

¹³ Nømui mørambø kan kwaig sørin trabwan kura pasri lataig kóben, nømui niløtøgabe may wamincha, isa kegorrøsrkøbelø kón.

Nømui trikkalusyube ulmerai venenon muga latailø, treelø kón cha.

¹⁴ Katø nømui trigube kaig nebunrrai trømbø wamamibah,

larrø pusrkwanrraptiig wamamig móbgølig lataibatø netsailø kón cha.

¹⁵ Nømbe kweechib, ani lushib luløb pønrramig srøbmerabe unchaguen tøgar kón cha.

¹⁶ Nømui amønailøbe purø isumdiig kørrømisra waramig kónrraimba, chugurringuen kømuielø isuig kørrømisra waramig kónrraimba, treeg marøbelø kón cha.

¹⁷ Ambumay imay tab amønamigwane ashmø misaamera kón cha.

¹⁸ Nømbe Tiuswan kørig tøgagømigwane

ni managuen isumeelø, treelø kón” cha, trenchibig kón.

¹⁹Pøs nambe ashibelø ker, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe tru pørig maig chiben truigwan marøb melabelaimburab waminchibig kui, numeratøgucha chi chinhab kaima pønrramig kónrraimba, katø Tiuswei merrab pirau maya misaamera kerriguba nømui chi mariilan eshkab pønrramig kónrraimba. ²⁰Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig kóben trunun marikkurri Tiuswei merrab chi kaig marmiig lataig munguen tabig kørrømarig kónrraamøn. Treeg kómøtø, tru pøriibe nambe kaig marøbelø kui trunun kenamarøb pasran.

**Kaigyugurri webambamibe isubigwan
Jesucristoinug pasra tøgagúikkurrin kón**

²¹Inchen móimbe tru chi kaig marmeelø lataig tabig kørrømisra pønrramig kónrrai marøbig Tiuswei yandø kenamisrin kón, tru maig maramigwan

martrai Moisés pøriiba chi asamikkaig, Tius maig karuigwan tru eshkabeløba, katø tru maig maramigwan martrai Moisés pøriguba, tru truigweimburab maig wamindig køben, treeg. ²²Iig tru chi kaig marmeelø lataig tabig kørromisra pønrramig kørnrai marig Tiusweimbe, isubigwan Jesucristoinug pasra pønrraikkurri arrubig køn mayeelø nun kørebelaaimbe, mungucha nøørø marøb kandarøtø inchimø. ²³Kaguende mayeeløba kaig mara, Tiuswei tørguegwalmabigwane chincha nebumøn. ²⁴Incha tru chi kailø kømeelø lataig tabig pønrramig keta traniibe Tius ka yandø tab indikkurriñ køn, Cristo Jesúskurri Tiusweyelø kørnrai wesruilø kuikkurri. ²⁵Tiusbe Cristone kan animal kweecha tranøb lataitøwei marig køn, Cristoi ani lusinug nømui isubigwan pasrirkurri misag kaig mariilan Tius ulø paymumig kørnrai. Øyeeg marøppe, Tius nui tru sølgandø tabigwan ashchai kenamaran, kaguende tammay munirabig køptø, tru merrabwan kaig mariilane chi ulø paymønrab pesannawa. ²⁶Nøbe øyeeg marøppe, tru møi øyan kwaløm nui sølgandø tabigwan kenamartrab indig køn. Katø nøbe isubigwan Jesúseinug pasrøbigwane chi kaig kømøig lataig tabig kørromisrtrai marøbig køn.

²⁷Trube, treeg købene, ¿chiyu møg inchib pønrrønrrerah? Pøs treeg indamiibe yandø patsan. Trube, ¿trunune mumay martrai pasriitøga patsøga pasrah? ¿Chigøben tabig mariiløtøga kørnrab kø chindah? Kah, treeg kømøtø, truibe isubigwan Cristoinug pasrtrai indiitøga patsøgan. ²⁸Pøs nambe øyamay køn chibrren pønrrer, tru chi kaig kømøig lataig tabig pasramibe isubigwan Cristoinug pasra tøgagúikkurriñ køn cha, tru maig maramigwan martrai pørigu truilan mariiløgurrin kørnrab kømøtø.

²⁹¿Kabe Tiusbe judíosmerayasiitø Tius kørnrab kø chindah? ¿Nøbe judíos kømø misaamerasingucha Tius kømuitarru? ¡Pøs yamba treegwein kømuitarru! Judíos kømø misaamerasingucha nøbe Tius køn. ³⁰Kaguende Tiusbe nøtø kandø køn, isubigwan nuinug pasrirkurri judíosmera, tru asru circuncidawarmeran chi kailø kømeelø lataig tabig pønrramig marøb, katø judíos kømeelø, tru asru circuncidawa kømeelangucha nømui isubigwan nuinug pasrirkurri chi kaig kømeelø lataig tabig pønrramig marøb inchibig. ³¹Pøs treeg købene, ¿isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúítøga tru maig maramigwan martrai pørigwane chigucha kømøig mara kørromartrautah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kørnraamøn. Masken nambe tru maig maramigwan martrai pørigwane maig købiibe, treeg kørnrai inchib pønrrer.

Abraham isubigwan Tiusweinug pasrirkurri Tiuswei merrab chi kaig kømøig lataig kørromarig

4 ¹Treeg købene, ¿nam judíosmerai tru merrabsø namui kølli misag Abrahambe chi wetørraig køn, chinrrab? ²Pøs Abraham chigøben tabig mariitøga chi kaig kømøig lataig tabig pasramig kuig kuimbe, møg inchib waminchib pasramig købwæi inchibsruinrrun, inchendø Tiuswei merrab kømøtø. ³¿Tiuswei wamwan pørigube mandø chibig køh?:

“Abrahambe Tiuswan koreben, treekkurri nune Tiusbe chi kaig kōmīg lataig, tabig treeg asha pasrig kōn” cha, trenchibig kōn. ⁴Pøs mōikkøben kan chigøben marenma, truburø traniibe keta tranig kōmøtø, nui marimburø tranamigwan tranig, treeg kōn. ⁵Inchen Tiusba tab pønrrønrrab chi marmuindøgucha, tru kaigwan chi kaig kōmīg lataig tabig korrømarøb Tiuswan korebene, tru nui isubigwan nuinug pasrigwane Tiusbe sølgandø tabig kui asan. ⁶Davidbe katø treetøwein taig kōn: “Maya nuguen tab kuig kōn cha, kan mōg nui tabig mariiløgurrin kōmøtø, Tius ka yandø chi kaig kōmīg lataig tabig treeg asha treeg korrømarinabigweimbe.” ⁷Øyah chib:

“Mayanguen tab kuilø kōn cha,

kaig mariilan Tius nōmun chigucha chi ulø paymønrrab pesannab,
katø nōmui kaig mariilan chi isua ashmø kasra
korrømarinabelaimbe.

⁸ Mayanguen tab kuig kōn cha,

Señor nui kaig marigwan trunun isua ashmøtø, Señor kagøbasinab
møøbe.”

⁹Inchen iig tru mayanguen tab kōbiibe ¿circuncidawarmeraindø kōnrrab kō chindah, kabe circuncidameelaingucha kōnrrab kō chindah? Pøs nambe trendaig kuig kōn: “Abrahambe isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúikkurri nune Tiusbe chi kaig kōmīg lataig tabig treeg asha pasrig kuig kōn” cha. ¹⁰Inchen ¿tru treeg mara korrømarøb urasbe nōbe maig uñen kuig kōh? ¿Nōbe circuncidaweig kōben kuig kōh, kabe circuncidamīg srø kōben kuig kō chindah? Nōbe circuncidaweig kōben kōmøtø, nōbe circuncidamīg srø kōbenbatøsrøwei treeg korrømarig kuig kōn. ¹¹Inchen Abrahambe tru isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúikkurri chi kaig kōmīg lataig tabig treeg asha korrømari wendøsrø, truigweimburab tru circuncisiónwane kan siñal, kan sello lataig utig kōn. Treekkurri Abrahambe circuncidameelø mayeelø Tiuswan korebelaimbe nōbe mōskain kōn, nōmgucha kaig kōmeelø lataig tabig treeg asiilø kōmig kōnrrai. ¹²Katø Abrahambe tru circuncidailaingucha mōskain kōn, tru treegwan ka mariitø kōmøtø, tru namui mōskai Abraham circuncidamīg kōppatøsrøwei nui isubigwan Tiusweinuutø tøga unigu truwandøwei trappunabelaimbe.

Tius nō martrab korrømisriibe isubigwan nuinuutø tøgagúikkurri utønrrun

¹³Kaguende Tius tru treeg trannrrab cha korrømisrigwan Abrahamwanba, nuinukkurri karrab misaameranba pirøwan ketig utønrrun chib urasbe, tru maig maramigwan martrai pøra wesruitøga tranmøtø, nō isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúigu chi kaig kōmīg lataig nō treeg kuigu tranig kōn. ¹⁴Kaguen tru keta trannrrab misrigwan utønrrabeløbe tru maig maramigwan martrai pørig maig taigwan marøbelø, truiløtø kuig kuimbe, trube, tru isubigwan Tiusweinug pasra

tøgagúibe chi øtagagømuinguénig køben, katø tru treeg trannrrab cha kørrømisrikkucha ka treeg martrab taitø purebsruinrrun. ¹⁵Pøs kaguende tru maig maramigwan martrai pøriibe Tiuswei trømbøig namig købigwan øogaig arrubig køn mørmeelaim palabe. Inchen tru maig maramigwan martrai pøra wesruig chiganuube, kalø marøb itubunab kømikkucha chigagøn.

¹⁶Inchawei Tius tru treeg trannrrab cha kørrømisriibe misaameria nømui isubigwan Tiusweinug pasrikkurri arrubig køn, truibe Tiuswei tru ka yandø ketig kønrrai. Incha tru Abrahamweinukkurri amrrub misaamerai mayeelaimba maig marigwane mu kønøgamgaig treeg marig kørrømisrtrain kuig køn. Tru maig maramigwan martrai pørig maig taigwan marøbelaindø kømøtø, tru isubigwan Tiusweinuutø pasrig Abraham øtagagúigwandøwei øogarweimbe nømuinguicha kønrrai. Inchawei Abrahambe Tiusweimburabigu nam mayeelai møskain kön.

¹⁷Tiuswei wamyu maig chibig pørig pasraimbala: “Truba yambalø peesrøn, peesrø warønrrab misaamerai ñune møskain kønrrai marar” taig. Tru Abraham kørewa pasraig Tiuswein kabyube Abrahambe namui møskain køben, tru Tiusbe kwailan øsiirangarub, chi marig kaabendø, chabguen marig pønrrai lataig wamabig, treeg Tius kön.

¹⁸Chi treeg kønrraitamab isua muniiramig chigagúingucha, Abrahambe kørewa, muniirab megaig kön. Treekkurri truba yambalø peesrøn, peesrø warønrrab misaamerai møskai misrig kön, Tius øyah taimbala: “Ñuinukkurri karrab misaabe øyeeg nørrø kønrrun” taig. ¹⁹Abrahambe isubigwan Tiusweinug pasra øtagagúigube treeg kømuptinchaitamab nui asrwan isua, kullaaramuig kön, nøbe yandø kwai lataig kuinaindøgucha. Kaguende nøbe yandø cien años lutauig øbig kön. Katø Saragucha ureg øtagagømibe kwai lataitøtein øbig kön. ²⁰Øyeeg köben Tius tru treeg martrab cha kørrømisrigwane Abrahambe treeg kømuptinchaitamab isumuig kön. Treeg kømøtø, nui isubigwan nø Tiusweinuutø pasra øtagagúibe masken mur pasrønrrai marig pasrøwa, Tiusweyasiig maya nuguen tabig marøbig kön. ²¹Abrahambe treeg kønrrab kui newan isua pasrabig kön, Tius treeg martrab cha kørrømisrigwane maramburab maramigwan øoga Tius kui. ²²Incha nui isubigwan Tiusweinug pasrikkurri Tiusbe Abrahamwane chi kaig kømøig lataig tabig kui asha utig kön.

²³Inchen tru: “Chi kaig kømøig lataig tabig kui asha utig kön” cha pøriibe Abrahamweyasiitø kømøtø, ²⁴namuyasikkucha øoga pøra pasrig kön, tru nam chi kaig kømeelø lataig tabig kui asha Tius utilø kønrrabelaimbe, tru namui Señor Jesucriston kwailai utugurri katøle øsiirangarub Tiuswan nam kørebelaime. ²⁵Cristobe namui kaig mariilaimburø kwanrrai tranig kua, katø nune katøle øsiirangaruig kön, Tius namun chi kaig kømeelø lataig tab kui asiilø kønrrai.

Kaig marig chigar kónrrai yandø tabig korrømarig

5 ¹Inchawei isubigwan Cristoinug pasra pónrraikkurri chi kailø kómeelø lataig tabig pónrramig kua, Tiusba chi isumgaig tab pónrramigwan tøgaguer, Señor Jesucristogurri. ²Pøs katø nambe nøgurri namui isubigwan nuinuutø pasriitøga øyeeg tru ka yandø tabig tranigu kebamba, truyu pónrrøwa, Tiuswei tørguegwalmabigwan namgucha tøgagønrrab, treegwan isua muniirab tab kui mørøb pónrrer. ³Incha øyeetø kómøtø, namun chigøben isumdiig nebuben, katø nambe mayanguen tab kui kasraarabelø ker, kaguuen tru chigøben isumdiig nebui pónrramig arrubiibe maig kuingucha tammay melam kusremig arruben, ⁴tru maig kuingucha melabig melaigugurri arrubiibe, chine pub arrubigu chi kómui lataig pónrrabelø kómgig arruben, tru treeg chi kómui lataig pónrrabelø kuigyugurri arrubiibe, tru tøgagømigwane yandø tøgaguen pónrrermab isua pónrramig arrubig kui isubelø kuig køppe. ⁵Inchen nam tru tøgaguermab isua munig melaibe, treeg kómuptinchá namun ka isuindø pónrramig kónrrai korrømartrabig kómøn. Kaguende Tiusbe namui manrrøwan nui undag kóbiitøga netsøgana pasrig kón, Espíritu Santon namun tøgagønrrai tranikkurri.

⁶Pøs nambe chigucha chi martrabigailø pónrrøben, Cristobe kailayasig kwaig kón, yandø ke treeg maramig puben. ⁷Tabig sølgandø uñib móweimburø kan mugøben nø purøbasramisra kwanrrab indamibe purø murig kón, ke kan larrø tabig marøb móweimburøgan pøs kan mube nø purøbasramisra kwanrrab pasramisrøbwei inchibsruitarru køben. ⁸Trune Tiusbe nui undag kóbig namuyasig tøgagøúigwan øyeeg marigu kenamaran, nam kaig marøbelø købenbatørsøwei, Cristo namuimburø nø purøbasramisra kwaigu. ⁹Møimbe yandø Señor Jesucristoi ani lusiitøga nam chi kaig kómeelø lataig tabig pónrraig køppe, móimbeguende Tiuswei trømbøig namig kóbig namuim pala attrabig pasrabigwan Cristogurri treeg pumønrrai mariilø kómønrrun. ¹⁰Pøs nam Tiuswan ashig kómui inchib pónrrab urassrøweinguen, nui Nusrkai kwaikkurri Tiusba tammay tabig korrømisra pónrramig kónrrai mariilø kuig køppe, móimbeguende, yandø nam nøba tabig korrømisra pónrrønrrai mariiløbe, nambe kaigyugurri wesrailø kómønrrun Nusrkai øsig kuikkurri. ¹¹Incha katø iitø kómøtø, nambe Tiusweinug maya nuguen kasrag pónrrer namui Señor Jesucristogurri. Pøs nøgurri nambe Tiusba tru tamay tabig korrømisra pónrramigwan móimbe utig kuig kón.

Adánweiwanba, Cristoiwanba waminchibig

¹²Pøs kaig mariima kan mókkurrindø yu pirau kebarruben, kwamibe tru kaig marikkurri arrig kóbene, øyeetøwei tru kwamibe maya misagwan puraarrub arrig kón, kaguende mayeeløba kaig marig kua. ¹³Tru maig maramigwan martrai pørig chigaabenbatøwei, kaig mariibe yuираube

pasrabguen indig kön. Inchendø tru maig maramigwan martrai pørig kaabene, kaig marigwangucha chi isua asamig kaabig kön. ¹⁴Treeg kuindøgucha, tru kwamibe Adán tsub urassrøngurri Moiséskatig mayeelaim pala pasrøben, mayeelanba kwamig arrig kön, Tius karua pasrigwan kalø marøb itøbunab Adán mari lataitøwei marigwan marmeeelaim palaguen. Adánbe tru wendau attrabigweimbe tre lataitøwein kuig kön.

¹⁵Inchendø Tius nø keta traniiba, tru karua pasrigwan Adán kaig marøb itøbuniibabe treetøwein kømøtø, peg kön. Kaguende Tius karua pasrigwan kan mög kalø marøb itøbunikkurrindø misag truba nørø kwamima kuibe, treetøguen kømø, Tiuswei tru ka yandø tab indiibe misag nørø pønrrabelaim pala arrumburab arrig kön, tru Jesucristo kan möweinukkurrindø ka yandø keta tranig arrubig. ¹⁶Inchagucha Tius tru keta traniibe, tru kan möøtø kaig marigugurri arrubig lataig kømøtø kön. Kaguende tru kaig marimburø maig kønrrabigwan asha mariilø pønrramig arrubiibe, kanbalø kalø marikkurrindø arrua, misagwan kailø kui kørrømara pønsrailø kømigwan tøgaig arrig kön. Trune Tius tru ketiibe möguelø purø nørø kalø mara pønrrøben, treekkurri arrua, Tiuswein kabyu nam chi kaig kømeelø lataig tabig pønrramig kønrrai mariilø kømigwan tøgaig arrig kön. ¹⁷Pøs Tius tru karua pasrigwan kan mög, nøtø kaig marøb itøbunikkurrindø maya misagweim pala tru kwamig nø karub pasrønrraima, tru kan möøtø øyeeg mariibe, treetøguen kømøtø, tru Jesucristo, nø kan møkkurrindø nøm øsig kuigube chigurrimbunø arrubigwan nøm kanawa puraambub amrrun, tru Tiuswei nørø ka yandø tab indigwanba, tru chi kaig kømøig lataig kømig ketigwanba Tius tranig utabelø.

¹⁸Pøs Tius karua pasrigwan kan mög kanbalø kaig marøb itøbunikkurrindø maya misaameran møra pønrrønrrai pønsrailø kømima kuibe, katø treetøwei kan mög kanbalø sølgandø tabig mariitøgatø maya misaameran tru chi kaig kømeelø lataig tabig kørrømisramigwan maran, truibe nømuyasic øsig kømigwan tøgaig arrubig. ¹⁹Kaguende kan möøtø maig karuigwan møra marmuikkurrindø misaamera truba nørø kaig marøbelø kønrrai mara kørrømariibe, katø treetøwei kan möøtø tru maig karuigwan møra mariibe truba nørø chigucha chi kaig kømeelø lataig tabig kørrømariilø kønrrun.

²⁰Tru maig maramigwan martrai pøriibe tabigwane tabig kui ashchaimba, kaig marigwane kaig kui ashchaimba asøskønrrab kebarrubene, tru kaig marøb itøbunab kømibe masken nurab larrøbitsig kön. Tru kaig marig mas larrøbichib nurabene, Tiuswei tru ka yandø tab indiibe treetøguen kømø, purab nuikken nurab larrøbitsig kön. ²¹Inchawei tru kaig mariibe misagwan Tiusweinukkurrri tarømara, kwamigumay srua ib truig kerriguwan nø karub pasrab lataitøwei, tru ka yandø tab indikkucha tru sølgandø tabig mariitøga kerriguwan nø karub pasrønrrain kuig kön, managatig øsig kømigwan tøgaig Jesucristo namui Señorgurri.

Kaig marøb melaigugurri yandø wesrailø

6 ¹Trube, treeg kobene, ḡmandø chinrrab? ²Tiuswei tru ka yandø tab indig mas nurab larrøbichib attraimbe, trube, kabe kaig maramigwan marøbig martrab koh? ³¡Kah! mumaygucha chi treeg könrraamøn. Kaguende nam kaig maramigweimburappe yandø kwailøbe tru kaig maramigu katøgucha chincha øsig pønrrønrrab. ⁴¿Kabe ñimbe ashmeelø kòtirru, nam mayeelø Cristo Jesúswei munchiyu piu umbu ulsrøbeløbe, tru nø kwaigu namgucha nøba kanguegøtø nø kwab lataitøwei mara pønrrain kui? ⁵Kaguende nambe piu umbu ulsraitøga nøba kanguegøtø søri latailø kuig køn, nø kwaigu namgucha kwanrrab, Møskawei tørguegwalmabiitøga kwabelai utugurri Cristo katøle øsiirawa kurra katalitøwei, namgucha katøgan srøig peemay øsig amønamigwan tøgagønrrab.

⁶Cristo kwaiguma trakkandø kanbalatø nam nøba pønrrain kuabe, treetøwei nø øsiirawa kurrigugucha nambe øsiirawa pønrramig könrrun.

⁷Kaguende nambe ashibelø ker, tru nam trendø kaigwan tøga kal-laig tru køllig namui umbu pasrabigwane Criston tru kurusu mesrøben, tøga mesrøb lataig marigwan, tru namui umbu kaig martrai isungarubigwan pinisaig könrrai, nam kaig maramigutø melabig melamig kømønrrai.

⁸Kaguende yandø kwabiibe, treeg kaig marøb megamigugurrimbe treeg marmønrrab webya pasran. ⁹Pøs namgucha Cristoba kanguegøtø kwab lataitøwei marabe, katø nøba øsig purramigwangucha purramig könrrab kui isua pønrrer. ¹⁰Kaguende nambe ashibelø ker, Cristobe kwabelai utugurri katøle øsiirawa, yandø kurrikurrimbe katøbe yandø mana kwamønrrabig køben, tru kwangarub pasrabiibe yandø nune katøbe chigucha martrab kaimanrrab kui. ¹¹Cristobe kwappe, tru kaig marigweimburab kan pijitø managatigweyasig kwawa, katø møi øsig wappe, Tiusweyasig øsig wan. ¹²Inchawei treetøwei ñimbe kaig maramigweimburappe yandø kaig marmønrrab kwailø kermab isua pønrray. Inchendø Tiusweyasiibe Cristo Jesúsba kanbalatø pønrraikurri øsiguelø kermab isuague.

¹³Trube, treeg kobene, tru kaig maringarub pasrabig tru ñimui patsønrrab asru nø karub pasrønrrain kømøtø kuig, tru kaig marøg købig arrubigwan ñim tru kuindø maramig kømønrrai. ¹⁴Katø ñimui asru tasiimera, srøbmera, øyeelø chine tøgagúilan kaig maramigweyasig trannrrab inchib pønrrømotay. Treeg kømøtø, masken ñimbe kwailø latailø kua, katøle øsiirawa latailosun Tiusweyasig trannrrab inchib, ñimui asru chi pønrrabigwane trurrawa sølgandø tabig marøb kømigweyasig trannrrab inday. ¹⁵Pøs tru kaig mariibe ñimune yandø nø karub pasrømønrrun. Kaguende yandø ñimbe tru maig maramigwan martrai pørig truig karuig melømøtø, Tius nø ka yandø tab indig truig karuin pønrran.

M  imbe yand   kaigwan k  m  , tabig maramigwan mar  b melabel  .

15 ¿Trube, treeg k  bene, mand   inchab? ¿Tru maig maramigwan martrai p  rig truig karuig mel  m  t  , Tiuswei tru ka yand   tab indig karuig pónrraig k  ppe, kabe kaigwan mar  b k  nrrab k  h? ¡Kah! mumaygucha chi treeg k  nrraam  n. 16 ¿Ashmeel   k  tirru,   nimma mung  ben n   maig karuben treeg karui m  r  b mel  rrum  n cha melamisrabe, n   maig karuben   im m  ra mar  b melai m  owaimbe n   karuindiig melamig k  big kuin kui? P  s, tru kaig maramig n   karub t  ga pasraibe kwamigumay srua iben, Tius maig karuigwan m  ra marig truig karub t  ga pasraibe Tiusba tab p  nrramigumay srua ibig k  n. 17 Inchend   Tiuswan mayanguen ungwa, ungwa chinrrab. P  s   nimbe merrappe tru kaig marig karuind   melabel   kuagucha, tru tabig kusrenanigwan   im maig utig k  ben, treeg mar  b k  migu p  nrramisra,   imui manrraugurri newan isua treegwan m  ra marig k  n. 18   imbe kaig marigugurri yand   wesrailø kua, m  imbe   imbe tru sølgandø tabigweyasig karuind   mel  nrrabel   misrin k  n.

19 Nabe waminchippe, misaamera wamindimay waminchar, kaguen   im misaamera kuig k  ppe, isuigu kullaguel   kuimba. P  s tru merrabwanma   imui asru tasiimera, sr  bmera øyeelø chine t  gag  ilan k  s  ng  nrraptiigweyasig treegwand  , treegwand   kat  guchinguen, kat  guchinguen trømbøig mar  b k  mima kuibe. M  imbe treetøwei   imui asru chine p  nrrabigwan tru sølgandø tabig mar  b kømigweyasig treegwand   mar  b k  mig trannrrab inday,   imuyasiit  wei Tiusweindø tarømarig p  nrramig k  nrrai.

20 P  s tru   im kaig maramigu trut   trut   mar  b k  b urasma tru sølgandø tabig maramig   imun truig n   karuim  ig am  nibel   kuig k  n. 21 ¿Inchen tru kaig marigugurrimbe tabiibe chi wesrawa p  nrr  gue? M  i yambalas  m  be   imune kørikken kuim p  nrramit   k  n. P  s truibe srabebi ka kwamit  wei srua arrubig k  n. 22 Trune m  imbe   imun kaig mar  b melaigugurri yand   wesrailø, Tius karuind   melabelø misrikkurrimbe, Tiusweyasiit   tarømarig p  nrramig t  gag  n. Inchen truikkurri arrubiibe tru managatig   sig k  mig, truig k  n. 23 Kaguende kaig mariibe tru kaigwan marimburø n   tran  pp  , kwamigwane tranan. Trune Tius keta traniibe managatig   sig k  mig, truig k  n, namui Se  nor Jesucristoba kanbalatø pønrraigu.

Kasharawarmera maig k  ben, treetøwein k  n cha wamindig

7 1Nai nunelø, tru maig maramigwan martrai karuigwan ashibelan nabe waminchar. ¿  imbe ashmeel   k  tirru, tru maig maramigwan martrai karuibe kan m  wane   sig unamnegatiit   n   t  ga pasrabig kui? 2Kaguende kan kasharawa ishuwanma tru maig maramigwan martrai pasriibe keeba n  sr   k  nrrain k  m  , kand   Mara t  gag  n keg   sig wamnegatiibe. Inchend   yand   keg kwabene, tru p  rig nui keeba n  sr   k  nrrain k  m  , Mara k  rr  marig

købigwane nøbe yandø truburappe chi asamikkaig kørromisran. ³Inchawei keg øsig wamne, katøgan møøba kasharabene, truigwane ‘kewan itøluløptø ishug køn’ cha, nune treeg wamig kørromisrtrun. Inchen nui keg kwabeneguende, tru maig maramigwan pasrig nui keeba nøørø könrrain kømø, kørromarig købigwane, yandø nøbe truburappe, chi asamikkaig kørromisran. Katøgan møøba ya, kasharaingucha, yandø kewan itøluløptø ishug könrraamøn.

⁴Katø treetøwei ñim, nai nuneløgucha, Cristoi asruelø kuikkurri tru maig maramigwan martrai pørigweimburappe ñimbe yandø kwai latailø kørromisrig kuig køn, tru katøganwei misra pønrrønrrab, Cristo tru kwailai utugurri øsiirabigwei, nam øyamay Tiusweyasig tabig marøbelø könrrab. ⁵Kaguende trendø kaig marøb asr namun nø karuim pønrrab urasbe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu kaigwan marmønrrai tru mera pasriibe namune kaigwan martrab isunrrai masken kiagasarønanen, tru kaig marøg köbiibe namui asru marøb pasrabig køn, namun øyamay kwamigumay srua inrrabigweyasig marøbelø könrrai marøb. ⁶Inchendø møimbe tru Moisés pørig nø karub tøgagúigweimburappe nambe yandø kwaikkurri, nambe truigweimburappe chi asamikkar kørromisrig køn, Espíritu Santoinug peemay øsig kømig srøizhigu nam Tiusweyasig marøb melamig könrrai, tru maig maramigwan martrai merrabsø köllin pørigu kømøtø.

Tabigwan martrab inchen kaigwan martrai inchibig namui umbu pasrabig

⁷¿Trube, treeg købene, mandø chinrrab? ¿Tru maig maramigwan martrai pøriibe kaig marøbig könrrab kø chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg könrraamøn. Kaguende tru martrai pørig kømuimbe, kaig mariibe maig købig kuin kui nabe nebua ashmubsrubrainrrun. Pøs tru maig maramigwan martrai pørig: “Mendaigweiwane chull asamig kømøn” cha, trenchimug kuimbe, trube, tru mendaigweiwan chull asamibe kalø købig kuig nabe nebua ashmubsrubrainrrun. ⁸Inchen kaig maramibe tru øyeeg marmønrrai karua pasrinug nø kelula, pasramisra, nane chigurrimbunø chull ashib pasramig könrrai nane masken isunrrai kiagasarønanig køn. Kaguende tru maig maramigwan martrai pørig chi kaabene, tru kaig mariibe chi martrabgaig, kwaig lataig køn. ⁹Tru maig maramigwan martrai pørig maig maringaruigwan merrabsø chigaig köppatøbe, nabe øsiguig købig kur. Inchen tru maig maramigwan martrai pasrig arrubene, tru kaig maramibe nainuube ke øsiirab lata inchen, nabe kwai lataig kørromisrinabig køn. ¹⁰Pøs tru maig maramigwan martrai pøriibe tru øsig kømigumay pera inrrabig kuig købendøbe, nane masken kwamikken könrrai marøptinndan. ¹¹Inchen kaig maramibe tru maig maramigwan martrai pasrinug nø kelula, pasramisra, nane purø may kebenøsrka, tru karua pasriitøga nane kwaig lataig mara, Tiusweinukkurri tarømartan.

¹²Inchawei tru maig maramigwan martrai pøriibe newan tabig køben, katø tru martrai karua pasriibe newan tabig, sølgandø maig maramigwan marøbig, tabig køn. ¹³¿Trube, tru treeg tabig købendøbe nane kwamig kørnrai marøb pasra chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kørnøn. Treeg kørnøtø, tru kaig mariibe tru tabig martrai pørigwan nø merrarrawa marøb pasraitøga nane kwanrrai mara, øyamay kaig mariibe kaig marigwein købig kuin kui ashchai kenamarig køn. Inchen tru maig maramigwan martrai pasriibe tru kaig marigwane newan kaig købig kui kenamaran.

Møøbe kullaguig køn

¹⁴Pøs tru maig maramigwan martrai pøriibe Tiuswei newan tabigweimburabigwan nambe asamig køben, trune nabe asr mumay srua iben treeg kuinawa, trumay isumøtø, kaig marigu trunundø, trunundø marøb meganrrai yani lataig kur. ¹⁵Pøs natøweinguen na marøb pasraigwane ni mandø kuinguen mørmuinatan. Kaguende na marinrrabna indigwane marmubendø, tru tsalø kørndiig na marmønrrab isuigwane, trube, marøptø marinabig køn. ¹⁶Pøs tru nai isub kebachibigu kalø kui mørrendø, na trunun marøptø marinaig købene, trube, tru maig maramigwan martrai pøriibe chi kaig kørnøtø, nabe truigwane tabig kui asha pasrar. ¹⁷Pøs treeg købene, tru treeg kaig marigwane yandø narre marøb pasrømøtø, tru nainug kaig martrai inchib pasrabig, truirre marøb pasran. ¹⁸Pøs Tiusba kørnøibe trendø na kaig kuinaigube chigucha tabiibe pasrømuin kui ashar nabe. Kaguende tabigwan nabe martrappe isuinabendø, truigwane martrappe kaimainatan. ¹⁹Pøs tru na mariibe tru tabig martrab isuigwan marmøtø, tru kaigwan marmønrrurmab isuigwane marøptø marinatan. ²⁰Inchawei tru na marmuinrrabna indigwan na mariibe, narre marig kørnøtø, nainug kaig martrai inchib pasrabig, truirre marøb pasran.

²¹Inchawei nainug kaig martrai inchib pasrabig købig kuin kui nebua ashar, nabe tabigwan martrab indingucha, tru kaig maramibe nainuube nømerrig, nømerrig pasrabig kuin kui. ²²Kaguende nabe nai umbube truba truba tab kui mørøb kasraarar tru maig maramigwan martrai Tius pasrigu kaigwane marmub, tabigwane marøb indamigwan nebua asha. ²³Inchendø nai asru tasiimera, srøbmøra øyeeg chine pønrrabigu øyeegwan martrai inchibig katøgan nuin kui nainug kaig maringarub pasrabig kuin kui ashar, tru nai turtrawa isuigu maringarub pasrabig tabig karuigwane marmønrraingøba inchib pasrabiiba kwayab, tru nai asru chine pønrrabigu kaig maringarub pasrabig, truig køn, tru nan iløsrka meganrrai nø merrarrawa srua ibig.

²⁴¡Karrengucha kuita kan na waachawane! ¿I tru kaig maringarub pasrabig kwamigumay srua ibigugurrimbe nane mu wesranrrerah? ²⁵¡Pøs Tiuswan mayanguen ungwa, ungwa char, namui Señor Jesucristogurri

nan wesranrrab kui! Inchawei natøweinguen nai turyu isuitøgabe
Tius martrai karua pasrigu isub megainabendø, tru na trendø kaig
kuinaitøgabe kaig martrai karua pasrigu marøb megainatan.

**Tiuswei Espíritu maig kørnrain køben amøñibeløbe
yandø tabigu webamba pønrran.**

8 ¹Inchawei møimbe Cristo Jesúsba kanbalatø pønrrabelaimbe møra melønrrai maramibe yandø chigaagøn. ²Kaguende Espíritu tru martrai karua pasrig øsig kømig Cristo Jesúsweinug pasrabiibe, tru kaig marøbig kørnrai indamba, kwamig kørnrai indamba tru martrai karua pasrig treeg inchibigurri nane wesruig køn. ³Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe truburab martrab kaimaigwan Tiusbe marig køn, pøs tru pøriibe yandø truburab martrabgaig køben, tru namui trendø kaig kuinaigu truikkurri. Inchen Tiusbe nui trag Nusrkai managuen kaig marmiigwan kan kaig marøb møg kui lataig, kaig mariilaimburø kwanrrai øra, øyamay tru kaig marøb kømig namuinug maringarub pasrabigwane chinchaingaig kørromara pasran, ⁴tru maig maramigwan martrai pørigu sølgandø maig marøb kømigwan karuilø namuinug marig kørromisrtra, tru namui trendø kaig kuinaigu marøb amønainug kømøtø, tru Espíritu Santo maig kørnrain køben marøb amøñibelainug.

⁵Tru trendø kaig kuinaigu treegwan marøb amøñibeløbe, ka truburabigwandø isuben, trune tru Espíritu Santo maig amøñinrrai inchen treegwan marøb amøñibeløbe, Espíritu Santoimburabigwan isubelø køn.

⁶Inchen tru trendø kaig kuinaigu isub pasraibe Tiuswan tarømisra, kwaig lataig pasraig, treeg køben, trune Espíritu Santo maig kørnrain køben treegwan isub pasraibe srøig øsig kømiba, Tiusba chi i sumgaig tab kømiba, treeg køn. ⁷Pøs tru trendø kaig kuinaigu treeg isub tøga pasraibe Tiuswan tsalø isub pasran, kaguende Tiuswei tru maig maramigwan martrai karuilan møra martrab inchimøwei, katø truilan martrab kaimabwei indig kua.

⁸Incha tru trendø kaig kuinaigu isubig maig karuben treegwan møra marøb amøñibeløbe, Tiuswane tab kui wanrrai martrab kaiman.

⁹Inchen ñimbe tru ñimui trendø kaig kuinaigu isubig maig karuben treegwan møra marøb amøñibelø kømøtø, Espíritu Santo maig amøñinrrain karuben treeg amøñibelø køn. Treetøgucha Tiuswei Espíritu ñimuinug pasrøbene kørnrun. Pøs møikkøben Cristoi Espíritun chigaibe, Cristoin kømøn. ¹⁰Inchendø Cristo ñimuinug pasraikkurrimbe asrbe kaig mariiløgurri kwamig kuindøgucha, Tius nøba ñimun kaig marmeelø lataig tabig kørromara pønsraikkurri, ñimui espíritube øsig pasran. ¹¹Inchen Tiuswei Espíritu Jesúswan kwailai utugurri katøle øsiirangarubig ñimuinug pasrøbene, Criston kwailai utugurri tru katøle kusrubiibe ñimui ka pinønrrab asrmerangucha tru nui Espíritu Santo ñimuinug pasrabiitøga øsig kømigwan tranrrun.

¹²Inchawei, nai nunelø, nambe uløbe pønrrøbendø, tru trendø kaig kuinaigu tru kaig maramigwan uløgucha pønrrømer, truig maig marøg kuinchen marøb pønrrønrab, ¹³kaguende tru trendø kaig kuinaigu isubig maig karuben treegwan marøb amøñabe, ñimbe kwanrrun Tius malø asamikkaig. Inchendø tru ñim asru kaig marøb tøga pønrraigwan Espíritu Santotøga kwai lataig kørnrai kørørmarabe, ñimbe managatig Tiusba øsig kørnrun.

¹⁴Mayeeløba Tiuswei Espíritu maig amøñinrain køben truwan ambubeløbe Tiuswei ureemera kön. ¹⁵Pøs ñim Espíritu Santon utiibe ke larrø kwaarøsra srua kuilø lataig kørig kuindø katøle treeg melønrrai marøbigwan uta pønrrømøtø, kan trag ureemera lataig kørnrai marøb Espíritu Santon utig kön. Incha nambe nøgurri Tiuswan: “Abba, nai Møskain” chib wamabelø ker. ¹⁶Inchen tru Espíritu Santotøwei namui espíritune eshkabig kön, nambe Tiuswei ureemera kui. ¹⁷Trube, nam nui ureemera kuig køppe, nø keta tranamig tøgagúigwangucha utønrrabelø ker, Tius tru keta tranamigwan nam utønrrabelø kob, katø Cristo utigwan namgucha kanguelarrøtø utønrrabelø købgue. Pøs ka yandø kømø, cierton nun chine nebuinab megaigwan namgucha chine puraambub meløwabe kön, nøba kanbalatø tørguegwalmabiisrø purramig kørnraimbe.

Tru purø tabig wendøsrø attrabig

¹⁸Pøs møin kwaløm nam chine kaig nebuinab melaibe tru tørguegwalmabig namun kenamarig kørnrbabiabe, ni kan ‘øyeeg kön’ cha waminchibguen wamindamgaig purø nuig kön. ¹⁹Tius chigurrimbunø mara pønsrailøbe truba truba ashig kui muniirab kön Tiuswei ureemera tørguegwalmabelø kenamisramigwan. ²⁰Kaguende tru chigurrimbunø mara pønsrailøbe øyeeg mumayguen tab pumuig pønrramig kørnrain kuig kön, nøm treeg pønrrønrrab indikkurrin kømøtø, Tius nø trendø treeg kørnrai marikkurri. Inchendø treetø kørørmisrtrain kømøtø muniiramigwan tøgaig marig kua, ²¹tru chigurrimbunø mara pønsrailøtøweinguen minchib trerab inrrai marigugurri mas treramønrrai wesrailø kørnrun, tru Tiuswei ureemera purø nuig purø tabigu webamba pønrraigu truiløgucha pønsrailø kørnrab.

²²Pøs tru chigurrimbunø mara pønsrailøbe møin kwalømgatig kan ishuumisag unø tammisrtrab truba truba mullib puskwai inchib lataig indi aser. ²³Pøs tru treeg tab kømui pønrrappe, tru chigurrimbunø mara pønsrailø truiløtø kømøtø, Espíritu Santon namun pølbasra tranigwan uta tøgarmera namdøweinguen namui umbu truba truba mullib puskwai inchib lataitøweim pønrrer, Tius tru namun nui trag ureg lataig mariilø kømigwan truba truba muniirab, tru namui pirau asrmeran kaigugurri wesruilø kømigwan. ²⁴Kaguende treeg kørnraitamab isua muniirab melaigu kaigugurri wesrailø pønrrer. Pøs tru nam muniirab melaigwan nam chab ashaguen pønrraimbe, trube, tru muniirab

melamigwane chinhab muniiramubsruinrrun. ¿Kaguen yandø chab ashaguen pönrraigwane chiwan muniiraiasamørra? ²⁵Inchen nam chi nebua asiimíigwan ke tøgagønrrurmab isua muniirab meløwabe, munig melabiitø munig meler.

²⁶Katø treetøwei Espíritu Santobe namui kullag kuigu purugubig køn. Pøs nambe Tiusba wamindigu chi wamindam kuinguen mørmbuben, Espíritube namuimburø nø purøbasramisra miappe, wamdøgabø ni mandø chibguen miangailan truba truba nu israb miabig køn. ²⁷Inchen Tius namui manrrømeran maig køtashchab umbusrøngue tab ashibiibe, Espíritu Santo nø maig isua pasraigwan ashibig køn. Kaguende Espíritube Tius maig kønrrain køben, trumay Tiuswei misaamerai purøwaminchib miabig køn.

Tius namun kaigygurri wesranrrab øyeeg marig

²⁸Tiuswan undaguelaimbe chitøgucha pub arrubiibe tabguen kønrrai Tiusbe treeg marøbig kui nambe ashibelø ker, tru nø martrab isua tøgagúig truig maig køben trumay treeg wamiilaimbe. ²⁹Tius tru manasrøwei nø asilane manasrøwei kanmaytø lawa wesrabgucha wesraig kuig køn, nui Nusrkai maig køben, treeløtøwei misrtrai, Nusrkaimbe truba nørrø nunelø mayeelai utu nømerrig kønrrai. ³⁰Incha tru manasrøwei kanmaytø treelø kønrrai lawa wesrailane katø nøbe nui misaamera misrtrai wama, katø tru nø wamiilane chi kaig kømeelø lataig tabig pönrrønrrai mara, tru treeg tabelø kønrrai kørrømariilane nui tørguegwalmabigugucha tøgatø pönrrønrrai marig køn.

³¹¿Trube, iibe øyeeg købene, nambe mandø chinrrab kø? Tiusbe namuingatø pasrøbene ¿namune mugøben sötøbasramisrøb kurringucha, chigúin kønrrautah? ³²Tiusbe nui trag Nusrkawanguen namun tranmønrrab inchimøtø, nam mayeelayasig kwanrraima traniibe, ¿chigurrimbønø tranamburab namun tranamigwangucha tranmønrraitarru, Nusrkaimba kegøtø? ³³¿Tius nø lawa wesruilane mu kui 'øyeeg, øyeeg kaig marøbelø køn' chinrrautah? Pøs, chi kaig kømeelø lataig tabig pønsrøbiibe, Tius, nø køn. ³⁴Trube, ¿kaigu pönrrønrrai, mu pønsrønrraitama chindah? Pøs Cristo Jesúsbe mana treeg martrab kø. Kaguende nøbe kwawa, katø trutø kømøtø, nøbe katøle øsiirawa, Tiuswei kusrmaygatø wan, katø namuyasig purøwaminchib. ³⁵¿Cristoi undag købigugurri namune mu kui tarømartrab kø? ¿Chine isui melamig pub arrubiiteh, kabe chigøben murig pui melamig arrubiiteh, kabe kaig indinab melamig arrubiiteh, kabe mamig kaagøbig parø arrubiiteh, kabe asru kemig chigucha kaagøb arrubiiteh, kabe chigøben kørig kømdiig pub arrubiiteh, kabe kweecha petiilø kømig arrubiiteh? ³⁶Pøs Tiuswei wamwan pøriguma trenchibig køn:

“Nambe ñigurri chu urastøgucha kwaitø, kwaitø meler cha.

Namune ubishameran kweetsamsrømay srua ambamig kui lataig mara tøgagúilø ker” cha.

³⁷Inchendø chigurrimbunø øyeeg pub arrubigu chinchaingaig kanawa webamba pønrrer, tru namun undaarabikkurri. ³⁸Pøs Tiuswei undag købigwane ni chigucha tarømartrab kaimanrrab kui nabe asha pasrar, kwamig lata, øsig kømig lata, ángelesmera lata, nøm asha karub pønrrabelø lata, møin kwalømig lata, katø wendø attrabig lata, katø maramburab marøb pønrrabelø lata, ³⁹purø palasriig lata, purø umbusriig lata, chigurrimbunø Tius mara pønsrailøyu købeløbe møikkucha namune chinchagucha tarømartrab kaimanrrun tru Tiuswei undag købig namui Señor Cristo Jesúsweinug pasrabigugurrimbe.

Tius Israelwan lawa wesraig

9 ¹Na Cristoinug pasrawa cierton waminchar. Nabe isa waminchimur. Tru nai isub kebachib pasrabiibe Espíritu Santogurri isa kømø, treegwein kui eshkatan, ²tru nai manrraube truba nu isui pasrab chu uraskucha nabe pusrkwai isuin pasrabig kui. ³Pøs nai misag israelitasmera, nai nunelø nammisamera, nøm Criston yeeg kaashene, nøm kaigyugurri webamrrai nane Cristoinukkurri tarømisra, Tius trømbøig nebunrrai pasrigu naasiitøweinguen truyu pasrønrrab indamdiig kuimbe, treeg maramdiig køtan. ⁴Truiløbe Israelweinukkurri amrrub misaamera, nømbe Tiuswei trag ureemera kørnraai kørrømariilø, Tius nui tørguegwalmabigwan kenamarig lata, Tius nømba tru acuerdomera mara kørrømisriilø lata, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan utig lata, Tiusweiwan marøb tulundzuni yau nun mandø tabig marøb kømigwan eshkaig lata, katø Tius trannrrab kørrømisriilan tranamig lata nømunwei traniilø køn nømbe. ⁵Tru merrabsrø kølli misaamera nørreeløbe nømuin køben, katø Cristo mög lataig misra arriibe tru misaamerayugurri arrig køben, Cristobe, nø Tius chigurrimbunø købigweim pala pasrabig, jmanagurri managatig mayanguen tab indig køn! Treeg kørnrrun.

⁶Pøs Tiuswei wambe treeg kørnrrabigwan martrab kaimaig kømøtø køn. Kaguen Israelweinukkurri amrrub misaamerabe mayambagucha nømbe Tiuswei misaasunelø kømøn. ⁷Maya Abrahamweinukkurri amrrub misaamera kuagucha, mayambagucha nui ureemera kømøn. Treeg kømøtø, Tiusbe Abrahamwan trendaig køn: “Ñuinukkurri karrab misaamerai utu Isaackurri larrøbichib ambubelandø Abrahamweinukkurri amrrub misaamera cha, wamiilø kørnrrun” cha. ⁸Pøs øyeeg chippe, tru Abrahamwei misagugurri amrruitøgatø Tiuswei ureg kørnrrab kømøtø, Tius tru trannrrab kørrømisri unø Isaackurri larrøbichib amrrub ureemerabeguende Abrahamweinukkurri amrrub misaamera kui asiilø køn. ⁹Kaguende Tius tru trannrrab kørrømisriibe Abramwan øyeeg taig kuig køn: “Øyan kwalømmerawan na arruben, Sarabe kan nusrkai tøgagønrrun” cha.

¹⁰Katø treetø kómøtø, Rebeca ureg tøgagúiløma kan móskaindø tøgarmera kóbig kón, tru merrabsrø namui móskaï Isaacwei. ¹¹Inchawei tru pa ureemera tru urastø parchig kal-lanrrabelø kal-lamøwatø, tru ureezheelø tabig marig kawai, kaig marig kawein kóbenbatøwei, Tius nø tru martrab isua tøgagúig pasramisrtraimbe nø lawa wesruigu, trumay kónrrai indig kón, ¹²kabe chigøben tabig maragurrin kómøtø, Tius tru lawa wesrua wamikkurrin kónrrai. Pøs Tiusbe Rebecane trendaig kóbig kón: “Tru srøsrø kal-labiibe wendau kal-labigweyasig karuig marøb meganrrabig kón” cha. ¹³Tru Tiuswei wamwam pørigu maig taimbala: “Jacobwane nabe undaarappe, Esaúwane tsalø indig kóbig kón” taig.

¹⁴Trube, treeg kóbene, ¿mandø chinrrab? ¿Tiusbe sølgandø tabig marmiig kón, chinrrab kó chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kómøn. ¹⁵Kaguen Tiusbe Moiséswane trendaig kóbig kón:

“Nan mun lastima ashig kóben,
truiwan lastima ashib,
nan mun tab inchig kóben,
truiwan tab indamønrrun” cha.

¹⁶Inchawei treeg kóbene, Tius tru lawa wesruig kómibe móg nø treeg kónrrab isuigu kómøwei, kabe móg nuinetø treegwan nebunrrab inchib megawa kómøtein kón. Treeg kómøtø, Tius lastima asiitøgatø kón. ¹⁷Pøs Tiuswei wamwan pørigube Faraónwanma Tiusbe trenchibig kón: “Øyeeg martrab ñune rey kónrrai kusraig kón cha, ñi øyeeg inchib pasraigu tru nai maramburab mariilan kenamartrappa, katø nai munchiwan pirø muba kuimburab nan mu kui nebua asig kónrrai martrappa.” ¹⁸Inchawei Tiusbe mun lastima ashig kóbene, truiwan lastima ashib; móigwei manrrøwan kóbene murig marøg kóbene, murig marøb inchibig kón.

Tiuswei lastima asiiba, nui namig kóbiiba

¹⁹Pøs ñimui utu móibe nane trenchinrraab: “Trube, treeg kóbene, ¿katøgucha Tiusbe namune chindimbarre kailø kón tah? cha. Kaguende ñø martrab indigwane mu kui treeg marmønrrai indiasamørra?”

²⁰¿Ni, móobe, mu kurmagu? Tiuswan: “¿Øyeebe mumay margu?” chib wamincha mørtrappe. Kabe kan pirøgøtsøma tru marøbigwan øyeeg chinrrautah: “¿Chindimba nan øyeeg margu?” cha. ²¹¿Chilliitøga chigøben marøbiima tru chilliitøgatøwei kan kótsøne tabigutø katørab srua kómig marøppe, katøgan kótsøne chiyugøben katørab srua kómig nun maig maramdiig kóbene treeg maramig kómuítarru?

²²Inchippa Tiusbe nui namig kóbigwanba, katø nui maramburab marigwanba kenamartrab inchib weig kóppeendi, tru manasrøwei kaigu pønrrønrrab amrrai tamariilø nun yeeg namig kómdø misaameran yeeg tammay awentab.

²³Pøs kabe Tiusbe nui tørguegwalmabigu chine nørrø kóbigwan tru nø lastima asiilan kenamartrab indig kóppeendi, manasrøwei nø tamariilan tru

tørguegwalmabigweyasig. ²⁴Inchen tru wamiiløbe namgucha ker. Pøs tru nam wamiiløbe, judíosmerai utugurrindø wamiilø kømøtø, judíos kømø misaamerai utugurringucha wamiilø ker. ²⁵Katø Oseaswei pørigu Tiusbe trenchibig køn:

“Nai misag søtø kømeelan: ‘Nai misaamera køn’ tamønrrun cha.

Undaaraimiig købigwan: ‘Undaraaig’ cha, wamamønrrun cha.

²⁶Katø tru: ‘Ñimbe nai misaamera kømøn’ chib pasrainuutøwei:

Ñimbe: ‘Øsig Wab Tiuswei nusrkalø køn’ chib, wamiilø kønrrun” taig køn.

²⁷Israelitasmeraimburab Isaásbe trenchib trasaig købig køn:

“Israelweinukkurri amrrub misaameru nu køptø,

maryu kan pisrum lataig købendø,

nui misagugurri kan lamø kørømisrøbiitø

kaigyugurri wesrailø kømigwan tøgagønrrun cha,

²⁸kaguende Señorbe yu pirau øyeeg nebuløgucha warøbash cha,

nø trencha pasrigwane petø kanmaytø newanig martrun” chib.

²⁹I wendaugw trenchimøwatø, mas merrabsrøwei Isaásbe nøtøwei trendaig købig køn:

“Señor, Mayeelaim Pala Pasrabig,

tru nam israelitasmeran srøig larrøbichib kurrønrrai

kørømarmuij kuimbe,

nambe Sodoma lataitøwei nebuilø køb,

Gomorra lataitøwei kerrigwan pinisailø købsrubrainrrun” cha.

Judíosmeraba, Tiuswei tabig srø wamba

³⁰¿Øyeeg købene, trube, nambe mandø chinrrab køh? Judíos kømø misaameru tru chi kaig kømeelø lataig Tiusba tab pønrramigwan nebunrrab chi tranrrømeeløguen treeg Tiusba tabig pønrramigwan nebuig køn, tru isubigwan Cristoinug pasra tøgagúikkurri. ³¹Trune israelitasmera Tiusba tab pønrramigwan nebunrrab maig maramigwan marrai pørigu maig taigwan tru kuindø martrab tranrrabeløguen, tru truigwane chincha nebua tøgagønrrab kaimaig købig køn. ³²¿Chindimba? Kaguende tru isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúigu lamøtø, chigøben tabig mariitøga nebunrrab inchibelø køn. Incha tru “srurrengwam srugu” srurrengwaig købig køn. Tru sruube Cristo nøm kaasig, truig køn. ³³Pøs Tiuswei wamwan pørigube øyah chibig køn:

“¡Au! Nabe tru Jerusalén Sionsrø kan srug srurrengwangarubig trarramønrrun cha,

kan srug tru misagwan kørøsrkønrrabig.

Inchen nun kørebiibe chi køriimisra kørømisrmønrrun” cha.

10 ¹Nai nunelø, na nai manrrau truba isuiba, nai Tiuswan na truba miab wamindiibabe israelitasmera kaigyugurri wesrailø kønrraimab isua inchar. ²Pøs nabe nømuimburappe, ‘treeg køn’ cha, tørmarøb

wamindamónrrun. Nómbe Tiusweiwane truba truba marób melóbendó, Tius nø maig martrain kuigwane chigúi mōra marób pónrrómón. ³Pøs misaamera mandó incha Tiusba tab pónrramig Tius nø mara pasrigwane israelitasmerabe ashmeeló misra, tru Tiusba tab pónrramigwane nóm marób tøgagúigu ke treeg nebunrrab inchibeló kuabe, tru chi kaig kómeeló lataig tabig pónrramig Tiusweinukkurri arrubig maig kóben, treeg mōra martrab inchimeeló kóbig kón. ⁴Kaguende tru maig maramigwan martrai pørigwan øyangatiitó kónrrai mara pasrøbiibe, Cristo, nø kón, mutøgucha isubigwan nuinug pasrøbigwane Tiusba tabig korrømisra pónrramig kónrrai.

⁵Tru chi kaig kómeeló lataig Tiusba tab pónrramig maig maramigwan martrai pørig maig taigu kómgwane Moisésbe øyeeg cha pørig kón: “Møikkøben øyeeg karua pønsrailan marabeguende, truikkurri øsig uñchun” cha. ⁶Trune tru isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Tiusba tab korrømisra pónrramigwan waminchibiibe Tiuswei wamwan pørigu øyeeg chibig kón: “Ñui manrraube øyeeg cha, mórmota cha: ‘¿Srømbalasrómaybe mu nebinrrerah?’ cha, Criston korrattrai inchib lataig. ⁷Kabe: ‘¿Tru purø umbusrø mu korrainrrerah?’ cha, tru kwabeló pónrraisrø truilai utugurri Criston nebatrall inchib lataig.” ⁸Treeg chib kunrriibe, trube, ‘Tiuswei wamwan pøriibe mandó chibig kóh?: “Tiuswei wambe ñuim pulu, ñui trigu, ñui manrrau pasran” tan, tru isubigwan Cristoinug pasra tøgagøm wam, i tru nam øyeeg eshkab kusrenanig: ⁹Ñi ñui triitøga: “Jesúsbe Mayeelaim Pala Nø Karub Pasrabig kón” chib, katø Tiusbe Cristone kwailai utugurri kusraig kóbig kuin kui ñui manrrau kóreb inchabe, ñibe kaigyugurri wesraig kónrrabguen cha. ¹⁰Kaguende tru chi kaig kómg lataig tabig korrømarig kómgwan nebua tøgagømibe, manrrau kóreitøga kóben, katø kaigyugurri wesraig kómgwan nebua tøgagømibe, triitøga: “Jesúsbe Mayeelaim Pala Nø Karub Pasrabig kón” taigu kón.

¹¹Pøs Tiuswei wamwan pøriguma trenchibig kón: “Mutøgucha Tiuswan kórebeløbe chi kórig misra korrømisrmónrrun” cha. ¹²Kaguende judíosmera lata, judíos kómeeló lata, móitøgucha chi peg kónrrab kómtøt, treetø kón. Pøs tru Señortøwei mayeelaim pala nø ashib karub pasrabig kua, mayeló nun wamab waminchibelane truba truba tab inchibig kón. ¹³Kaguende: “Mutøgucha Señorwei munchiwan wamabiibe kaigyugurri wesraig kónrrun” chibig kón, Tiuswei wambe. ¹⁴¿Inchendó nómbe mandó chib wamiasamø nun kóremubendøbe? ¿Katø tru nuimburabigwan wamindi mōra kómówabe, kórebgucha mandó incha kóreasamø? ¿Katø nuimburabigwan mu eshkab kusrenanmubene, mørøbgucha chincha möríasamø? ¹⁵¿Katø tru Tiuswei wamwan eshkab kusrenanrrai nómum mu karua ørmubendøbe, nómbe mandó incha eshkab kusrenaniasamørra? Øyeeg pørig pasraimbala: “Tabig srøigwan wammørøskónrrab srua amrrubelaimbe yeekkucha kasrag kómdiig kón” taig.

¹⁶Inchendø tru tabig srø wamwanma israelitasmera mayeeløbabe møra marmuig køn. Kaguende Isaásbe trendaig køn: “Señor, ¿nam waminchib eshkaigwanma mu koreig kuitarru?” cha. ¹⁷Inchawei isubigwan Cristoinug pasra tøgagømibe wamwan wamindi mørrikkurrin køben, tru wamwan wamindi mørriibe Cristoimburabigwan eshkab kusrenanikkurrin køn.

¹⁸Inchendø nabe payrrab: Trube ¿nømbe mørmuig kønrrab kø chindah? cha. ¡Nømbe mørøbwei indig køn! Pøs Tiuswei wamwan pøriguma trenchibig køn:

“Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøbelai wambe pirau truørø wamindi mørig køben,
katø nømui wamindiiløbe yu pirau maya yabsrøngatikken puig køn” cha.

¹⁹Pøs nabe katøyug payrrab: ¿Trube, israelitasmerabe chi purainrrab kui mørmuig kønrrab kø chindah? cha. Tiusbe Moiséswanmerrig trendingaruig køn tru israelitasmeran:

“Israelitasmera, nai misag søtø kömeeløtøga ñim namig ashib kønrrai marøb,
chugúinguen mørømø misag søtømeratøga ñim namig kui inchib kønrrai indamønrrun” cha.

²⁰Katø Isaíaskucha tsakkandø kelarrab trendaig køn:

“Nan Tiuswan lameelø israelitasmera kömeeløguen nan wetørraben, truilø nan paymeelanguen nabe kenamisrig køn” cha.

²¹Inchen israelitasmeraimburappe Tiusbe trendaig køn:

“Nabe nømun utønrrab nai kwalmeran chu urastøgucha nabe larrøbicha pasraig køn cha,
yeeg mørømø misaamerá, trurrigu nøm maig isuigwandø martrab inchibelan.”

Israelwei misagugurri unchibelan Tius nøørø lawa wesruilø

11 ¹Trube, treeg købene, nabe payrrab: Pøs, ¿Tiusbe nui misag søtømera israelitasmeran kaasig kønrrab kø chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kømøn. Kaguende nama natøweinguen israelita tru Abrahamwei misagugurri arrubig, Benjaminwei misag karrabigugurri arrubig kur. ²Tiusbe israelitasmera nui misaameran kanmaytø manasrøwei tru nø asha tøgagúilane chi kashmuig købig køn. ¿Ashmeelø kòtirru? Pøs Tiuswei wamwan pørigu nø maig karuigwan eshkabig tru Elíasweimburab waminchibigu, Elías Tiusba waminchib israelitasmeran ‘øyeelø køn’ chib, mandøtø taigwan: ³“Señor, ñi maig karuigwan eshkabelan kweetsamba, ñui altameran pøtiitsamba inchen, nabe natøzhiitø øsig kørømisra pasrøben, nangucha kwetchab inchib køtan” chib, trendaigwan. ⁴Inchen ¿Tiusbe nune mandø cha løtig køh?: “Tru taska marig tius Baalwei merrab tømbønsrømø möguelø siete mil nayasig tarømarar” cha, trencha løtig køn. ⁵Pøs treetøwei møin kwalømgucha israelitasmera kan

tøbø uncha kørromisrøbelø kön, Tius ka yandø tab indiitøgatø lawa wesruilø.
 6 Trube, tru lawa wesruilø kømibe ka yandø tab indiitøga kuig købene, yandø chigøben tabig mariiløtøga kømøtø kön. Pøs trumay kuig kuimbe, tru ka yandø tab indiibe, trube, chi tab indig kømubsruinrrun.

7 ¿Trube, treebe mandø kerah? Tru israelitasmera unchibelø Tius tru lawa wesruiløbeguende Tiusba tab pønrramigwan nebua tøgagøben, trune tru lawa wesruimeelø Tiusba tab pønrramigwan ke chinsraatø inchib lab melaigwan nømbe nebumuig kön, nømui manrrømerabe larrø murelø misriilø kua. 8 Tiuswei wamwan pørigu tru nø lawa wesruimeelaimburab maig taimbala:

“Nømui isubig tøgagúigube chigucha isumeelø nasrkwailø,
 kabmerabe chi ashmeelø latailø,
 kalumeragucha mørømø kalumera könrrai
 møin kwalømgatig Tius treeg mariilø kön” cha.

9 Incha Davidbe nømuimburaptøwei trendaig købig kön:

“Nøm tulundzuna kasrag warønrrab
 mab, muchib waraibe
 nøm truyutøwei ka iløsrka melamibah,
 kegørra waramibah, treegu srurrengwamibah,
 øyeeg marøb kuimburø møra melamigweyasiibatø misrbash cha.
 10 Nømui kabmerabe ashmønrrai löstørailø kørromisren,
 nømui lliibe chu urastøgucha kurraashibguen
 kurraphmeelø murigu marøb melamig nebuilø købash” cha.

Judíos kømø misaamera kaigyugurri webambub

11 Trube, treeg købene, nabe payrrab inchar: ¿Judíosmera treeg srurrengwawa kørrappe, katølebe managuen kurrønrrabikkaig kørrieg kø chindah? cha. ¡Kah! mumaygucha chi treeg könrraamøn. Tru Tius karua pasrigwan nøm kalø marøb itøbunab kuibe judíos kømø misaamera kaigyugurri wesrailø kømigweyasig arrin kön, judíosmera nømguen puskwai ashib kømig könrrai. 12 Inchen judíosmera kalø marøb itøbunab kuibe yu pirau katøgan misaamera Tiusweimburabigwan nørrø tøgagømigweyasig køben, katø judíosmera nøm ke ka kømønrraindøzhig tøga pønrraibe judíos kømø misaamerayasiibe tru Tiusweimburab purø tabigwan nørrø tøgagømig könrrai marøb inchene, ¡mas maig tabig könrrerah tru judíosmera maig pønrramigu nøm newan pønrramisren, truyugurri arrubiibe!

13 Nabe møimbe ñim judíos kømø misaameran waminchar. Pøs judíos kømø misaamerai Cristo nøashib nan karua ørig kuikkurri, tru na marøb tøgagúigwane truba tabig kui asha tøga pasrar. 14 Pøs nabe nai misag judíosmeran puskwai ashib könrrai mumay køben kiagasrønanrrab isua inchar, truilø møiløgøben kaigyugurri wesrailø könrrai. 15 Inchen

judíosmeran Tius kaashen, yu pirau tru katøgan misaamera nø Tiusba tabig kørrømisra pønrramima kuibe, trube, judíosmeran Tius yandø utøbene, jke kwailø latailø kuig, katøle øssiraig latailø könrrun! ¹⁶Pøs tru harina masaigugurrima piti lurra, truigwanmerrig pirri mara, Tiusweindø könrrai tranene, tru masaibe kerriguba Tiusweindø kørrømisran. Inchen katø tru srølwanma Tiusweindø tarømarig kuig købene, srarmeragucha nuindø tarømariiløtøwein køn.

¹⁷Pøs tru israelitasmera lawa wesruimeeløbe tab olivo tusryu srarmera latailø kua kegølsrailø latailø køben, trune ñibe, judío kømíig, kan kau umbu olivo, nøtø peña kal-lab tusryu srar-unø lataigwan, tru tab olivo tusryu kal-lanrrai kemesra pasren, ñibe tru ellmarig tab olivo srølyu tab piwan møimbe tøgatø utab pasran. ¹⁸Inchendø tru olivo tusryu trendø truyu srarmerane ñibe purab tabig kurmab ka isaba inchimøta. Inchen ñi treeg ka isaba inchib pasrøwabe, trube, srølwan øsig kømigwan ñi tranøb pasrømøtø, øsig kømigwane srølguen ñun tranøb pasrain kui isuagu.

¹⁹Pøs ñibe inchippa trendaisruandøbe trenchinrrun: “Tru olivoyu mø srarmerane kegølsrailø kuig køn cha, truyu nan kemendøsrka kal-lannrrab.” ²⁰Pøs treebe treegwein køn. Judíosmerabe chigucha chi kørenrrab inchimuben, treekkurri kegølsrailø købwei indig køn. Inchen ñibe isubigwan Cristoinug pasra tøgagúikkurri truyu pasran. Pøs inchawei purø nuig kømmørø inchib pasrømøtø, ñibe køriibala isuatø pasrau. ²¹Kaguende Tiusbe tru srarmeran trendø truyuelanguen ka pønrrøbashmøtø, para petiibe, ñungucha ka pasrøbashmøtø, treetøwei para kutchun.

²²Pøs isua ash, Tius nø yeeg tammayig kuigwanba, nø chi chippe, kandø wamabig kuigwanba, tru kørra pønrrabelaimbe nøbe kandø kandø wamabig købendø, trune ñune tammay indan. Inchendøgucha tru nø tammay indigu ñi truyu pasrabig pasrøbene könrrun. Treeg kømuisruandøbe, ñigucha kegølsraig könrrabguen. ²³Inchen judíosmera nøm køremø, treetø melønrrab inchimøtø, nøm kørebene, katøle tru olivoyutøwei nuranrrai kemesra pønsrailø könrrun. Kaguende Tiusbe maramburab marøbig køn, katøle kemesra pønsramig. ²⁴Pøs ñi, judío kømíig, tru ñi kau umbu ka trendø nøtø peña kal-lab olivo lataigwan para, mana treeg mariimíigwan tru ellmari tab olivo tusryu nuranrrai truigwanma kemesra pasriibe, kan mas tru ellmari tab olivo tusryu srarmera kegølsrailø købelane katøle tru tusryutøwei nørrøranrrai kemesrailø kømønrraitarru, tru judíosmeran.

Israel misagweyasig Tius maig martrab isua tøgagúig

²⁵Nai nunelø, israelitasmera kømeelø, Tiuswei tru mu asiimíig pasrabigwan tab chigúi møra könrrai inchar, ñim ñimuinetø purø nøreelø misrøb pønrrømønrrai. Israelitasmerabe ke mayambagucha kømø, kan tøbøtø nømui manrrømeran mur marøb pønrraigu kegørra

pónrrappe, tru judíos kómø misaamera kaigyugurri webamrrabelø mayeeløba kaigyugurri webambamnegatiitø kón. ²⁶Inchen øyeeg nebubene, israelitasmerabe mayamba kaigyugurri wesrailø kónrrun, Tiuswei wamwan pórige maig taimbala:

“Tru Kaigyugurri Wesrawa Pönsrönrrabiibe Jerusalén Sion
Tunsrøngurri arrua,
Jacobweinukkurri amrrub misaamerane nómui kaigwan
kerranrrun cha.

²⁷ Inchen tru kaig marigwan na kerrabene,
tru nómiba na acuerdo marig, truig kónrrun” cha.

²⁸Pøs judíosmerabe Cristoi tabig srø wamwan kaasikkurri, truburappe Tiusbe tsalø indiløwein kóbig kón, tru ñim judíos kómeelaimburab tabguen kónrrai. Inchendø nómun Tius lawa wesruikkurri, truburappe tru nómui merrabsrø Tiuswan mørøbelø kólli misaameragurri nómbe Tius undaarailø kón. ²⁹Pøs Tiusbe nø keta traniilane katø kerranrrab kómøwei, katø nø wamigwane wamømuig kui lataig martrabgucha kómøwein kón. ³⁰Inchen ñim judíos kómeeløgucha treetøwei merrabwansrømbe Tiuswan larrø mørmeelø kóbig kuig, mómbe Tiuswei lastima asigwan nebua tøgagøn, judíosmera mørmeelø kuikkurri. ³¹Inchen tru ñim judíos kómeelan Tius lastima asigwan ñimum tranikkurri nóm judíosmeragucha moi yambe nómbe larrø mørmeelø misrin kón, nómigucha Tiuswei lastima asigwan nebua utamig kónrrai. ³²Pøs Tiusbe maya misaameran larrø mørmeelø misra melamigu mumaygucha wegønønrraingaig pönsrailø pónrran, tru maya misaameran nø lastima asha tøgagønrrab.

³³ ¡Tiuswei kusremburab kusrebig kuiba,
kusrebig kua nebumburab nebua asiiløbabe
purø nørriig muguen nebua isumgailø kón!

¡Nø maramig tøgagúilane ni mandøguen ‘øyeeg kón’ tamgailø, nø mandø martrab isuiløbe maig kermab nebua isumgailø, treelø kón!

³⁴ Tiuswei wamwan pörigube trenchibig kón:
“¿Señor isua tøgagúilane mu nebua asitarru cha?
¿Kabe Señorwane ‘ni øyamay marambala’
chinrrabig mu kóbig kuig kó chindah cha?”

³⁵ ¿Kabe Tiuswanmerrig mugøben chi tranig kó chindah cha,
truburø katøle Tius nun trannrrai?”

³⁶ Kaguende chitøgucha kóbiibe Tiusweinukkurri arrubig kób,
katø nøgurrim pónrrab, katø nuyasig kón.

Tiuswane managatig tørguegwalmabig kónrrun.
Treeg kónrrun.

Tius tab kui wanrrai nam tabig amønaig

12 ¹Inchawei nai nunelø, Tiuswei lastima asiitøga nabe ñimun tiusmanda trenchinrrab inchar, ñim móitögucha ñimui asrmeran kan øsiguig keta tranøb lataig Tiuswan keta tranay cha, Tiusweindø kørnrai tarømarig, nuin kabyu truba tab kui asig, treekke. Iig køn, tru ñim øsig amønaigu Tiusweimburab køriibala tabig maramibe. ²Møin kwaløm pirau maig pub arrubigu ñimgucha trumay ambub pønrrønrrab kømøtø pønrray. Treeg kømøtø, Cristogurri ñimui srøig peemay isuitøga ñimui amønamigwan yunømariilø kuy. Treeg marabe, Tiuswei isuigube ñim maramig nø møigwan maramig palaiwein kui ñimbe nebua ashchabguen, tru purø tabigwanba, nuinug truba tab kui asigwanba, newan tabigwanba.

³Tius nui ka yandø tab indigwan nan traniitøga nabe ñim mayeelan trendamønrrun: Móitögucha ñim mayangatig kuigugurrimbe mas nuig kurmaib inchib pasrønrrab kømø cha. Masken treeg kømøtø, tab isua pasramig køn cha, Tius møigwandøgucha pirisha ketig, tru isubigwan Cristoinug maya pasra tøgagúi maig køben, treetø kuy cha. ⁴Pøs nambe móitögucha asrbe kandø købendø, namui asrube chine pønrran. Inchendø truiløbe chi maramigwan mayambabe truigwandøwei marøbelø kømøn. ⁵Oyeetøwei namgucha truba nu købendø, Cristoinuube nambe kan asrtø misra, nambe mayeeløba nøørø kørnrab kømøtø, kangurin kangurri kanbalatø misra pønrrer.

⁶Tiusbe namun chigøben peg peg marøbelø kørnrai keta tranøppe, nui ka yandø tab indig maig køben, treeg tranig køn. Pøs trube, Tius maig eshkangaruigwan wamindamigwan ketig uta tøgaibe nui isubigwan Cristoinug maya pasra tøgagúig maig køben, treetø waminchi. ⁷Katøganelan purugub megamigwan ketig uta tøgaibe purugumigu purugu. Kusrenanøbig kømigwan ketig uta tøgaibe kusrenanamigwan kusrenan. ⁸Katøganelan øyamay maramdiig køn chib waminchibig kømigwan uta tøgaibe, øyamay maramdiig køn chib waminchi. Chigøben palai melabelan tranøbiibe, merøbala kømø, treeg tranøb; chi maramigwan nø pera marøb pasramigwan uta tøgaibe, trunun martrab isua pera marøb; lastima ashibig kømigwan uta tøgaibe, larrø tab kui kasraatø marøb; treeg maramig køn.

Tiuswei ureemerabe øyamay marøb kømigwan waminchibig

⁹Ñimui undag købiibe ka palatø kømø, cierton kømig køn. Kaig maramigwane trømbøig kui mørøb, tabig maramigwane si, merrarrawa maray. ¹⁰Ñimbe kangurin kangurri trag nunelø lataig undaarayay. Nayasic tab kørnrrain kømø, katøganelayasig tab kørnrai, ñimbe treeg marøbelø kuy, ambugurri igurri maig købash kømø.

¹¹Ñui chi maramigwane marig kørømisrtrai marøb, pøilø kømumig køn, Señorweiwane martrurmab isua marøb.

¹²Cristoba purø tabig tørbilabigu pønrramigwan ñim isua munig melaigu kasrag pønrrab, chigøben isumdiig murig pub arrubigu tammay melabig melab, Tiusba wamindamigwane elachimø, marøbig marøb inday.

¹³Tiuswei misaameran chigøben palabig arrubigu purugub, møiløgøben ñimui yau pubelane tabig wamab, treeg maramig kòn ñimbe.

¹⁴Ñimun kaig marøbelane ‘chigøben trømbøig nebubash’ chib, treeg inchimøtø; ‘mayanguen tabig nebunrrun’ chib, treeg indamig kòn.

¹⁵Kasraatø purrøbene, tru kasraatø purrabeløba lata kasraarab; kishib purrøbene, tru kishib purrabeløba lata kishib inday.

¹⁶Ambugurri, igurri lata tabig lincha warab, truba nørreelø kømmørø inchimøtø, chigucha kømø misaazheeløba chi pesriig kui mørmoø linchibelø kømig kòn. Ñim ñimuinetø truba kusrebelø kermab isumøtay.

¹⁷Ñimun mugøben kaig maren, truburø ñimgucha treetøwei marøb kònrrab kømøtø, ñimbe maya misaamerai merrab tabigwan marøbelø kònrrab inday. ¹⁸Ñimuimburappe, ñimun mayangatig tabig waramdiig køben mu misaamerabatøgucha ambugurri, igurri tabig warønrrab inday. ¹⁹Ñim, nai undaarailø, kaig marimburo ñimashib treetøwei pagaranrrab inchimøtø, Tiuswei namig købigwan nømuim pala arrubasay. Kaguende Tiuswei wamyube øyeeg chibig pørig pasran: “Kaig marimburo pagaramibe nain kòn cha. Truburøbe na asha maramig kòn” cha, Señorbe trendan. ²⁰Masken treeg inchimøtø:

“Nun ashig kømui inchibig chugurri mamig kaagúin købene,
manrrai tranøb,

pi mulgwai inchene, mutchai pi srørrøb indamig kòn cha.

Treeg marabe, tru ñun kalø marimburo nune nuba køriimarøb may parra kørrømartrabguen” cha.

²¹Tru chigurrimbunø kaibe ñun nø kananrrain kømøtø,
tru chigurrimbunø kaigwane tabiitøga kanamig kòn ñibe.

13 ¹Misagwan ashib karub purrønrai purrønniilane nøm maig chiben mayeeløba truilan mørramig kòn. Kaguende ashib karub purrønrai purrønniiløbe Tiuskurrin kømíibe purrømøn. Inchen treeg purrabeløbe nø treeg kònrrai mariiløgurrim burran. ²Inchawei tru ashib karub purrabelan søtø pasramisrøb kurrabiibe Tius treeg kònrrai mara pasrigwan treeg kømønrai søtø pasramisrøb kurran. Inchen tru treeg marøb kurrabeløbe nømuyasiitøwei tru møra pønrramig kònrrai marinab kømigwan lab pønrran. ³Kaguende tru ashib karub purrabeløbe tru tabig marøbelan truba kwaarøsra tøgagønrrab purrømøtø, kaig marøbelane nømbe treeg martrab purran. ⁴Ashib karub wabigwan chi kørig isumø, ñune treeg uñig køtah? Pøs, trube, tabigwan mar, trumaybe nø tabig wamindig kònrrabguen. ⁵Kaguende tru ashib karub wabiibe Tiusweimburø mara tranøb wan, ñuimburab tab kònrrai. Inchendø ñi chigøben kalø marabe, trube, kørig tøgagu. Kaguende tru ashib karub wabiibe nui espadane kagatø tøgagømøn. Kaguende nøbe Tiusweimburø mara

tranøb pasrappe, kalø marøbigwane Tius øyamay martrai palai waitøga møra melønrrai marøbig køn. ⁵Inchawei tru ashib karub purrabelane nøm maig taigwan møramig køn, møra melønrrai mariilø kømigwan kørig isuatø kømøtø, namui isub kebachib pasrabigu chi isumig kaanrraingue.

⁶Inchawei øyeekkurri ñimbe an pagaramigwan pagarabelø køn. Kaguende tru ashib karub purrabeløbe Tiusweimburø marøb purran, tru nøm mandø maramigwan chu urastøgucha trunun merrarrawa marøb. ⁷Pøs mønundøgucha ñim maig pagaramigwan trunun treeg pagaramig køn: chi tøgagúimburø chi pagaramigwane trunun pagarab; yanøb, penab indimburø pagaramigwane treeburø pagaramig køn. Inchen tab inchib tøgagømelane tab inchib; maig købash inchimumelane tab inday.

⁸Mungucha chigøben ulø kømøtay. Kangurrin kangurri undaguelø kømigwan, truigwane ulø pønrramig køn. Kaguende mendaigwan undaarabiibe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig taigwan, trunun maran. ⁹Kaguende tru maig maramigwan martrai pønsrailø, tru: “Itølulmøwei, kweecha petømøwei, nilømøwei, ñui marømmørø inchib chull ashmøwei indamig køn” chib, tru katøgan maramig karua pasrig chigucha, tru: “Ñui mendaigwan ñiasiitø lataitøwei undaaramig køn” cha, trencha karua pasrigu, truyutø chishtø tøga trendain pasran. ¹⁰Pøs tru undag købiibe mendaigwan chi kalø marmøn. Inchawei undag købiibe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig taigwan treeg marig kørrømisrtrai maran.

¹¹Pøs ñimbe øyeegwane maramig køn, moi yambe maig kwalømmera kui ashabe. Pøs yandø ñim kiagasramig puin køn. Kaguen nam kaigyugurri wesrailø kømibe møimbe katøguchingu lutau pasran, tru nam Criston srøtø køreb uras lataguen kømø. ¹²Yandø yana yemguen purayain køben, Cristo arrumig tør-rram lutau lataig misrøb arrun. Chigøben kaig marig løstøyuelane yandø elacha, tøryu kwayab kewa pønrrailan kewa pønrrøgun, tru tabig sølgandø marig tøryu marøb pønrrailøtøga. ¹³Nambe kan kwalømyu amøñib lataig maig amønamigwan sølwan amøñigun, mabgucha mamburab mab, mutsiirab, ishumburmeraba, mógueløba trømbøig marøb, chugatig trømbøig marøg køben treeg marøb, kwayam lab, puskwai ashib treeg marøb kømøtø. ¹⁴Masken, Señor Jesucristo nø pinøbuliilø kønrrab inday, trendø kaig kuinaigu asr maig marøg kui inchen, treegwan martrab inchab kømøtø.

Cristoimburab nuneløbe nullaateelane isuptø maramig køn

14 ¹Møikkøben nui isubig Cristoinug pasra tøgagúigu newan kømøig nullaatiigwan utappe, nø chigøben øyamay kui tamab isua tøgagúigwane ‘øyeeg, øyeeg køn’ chib wam lamøtø, utamig køn. ²Pøs móibe chi mamigwandøgucha maben Tiusweimburappe chi kømøig kui treeg isubene, móibe nui isubigwan Cristoinug pasragúigu nullaatiibe ka

mamizhiitø man, kaguende yau mabene, Tiuswein kabyube kalø könrrai tamab isua. ³Inchawei møikkøben chi mamigwandøgucha lutøgurri mabiibe tru mø mamimerandø mabigwane kashmumig kön. Inchen tru mø mamimerandø mabiibe, trube, tru chi mamimerandøgucha lutøgurri mabigwane kalø kön chib chinetø cha mørnumig kön. Kaguen Tiusbe nune kashmø, utig kön. ⁴Kan karuindiig megabig katøganuiwan ñi ‘øyeg, øyeeg kön’ chinrrappe, ¿ñibe mu kurmagu? Pøs nø kebenin kui, kabe kebeñmuin kui tru nø karub pera wabig uyube nø ashchab kuinrrun. Inchen karuig megabig Señorweimbe kebeñmø pasrønrrun. Kaguende Señorbe maramburab marøbig kön nune mur pasrønrrai maramig.

⁵Pøs møibe treeg isun, mø kwalømbe katøgan kwaløm lata kømø, mas tabig kuitamab. Inchen katøgane mø kwalømmeratøgucha treetø kuitamab treeg isun. Pøs øyeeg isuilan ñim móitøgucha maig isua tøgagúigwane chigurri øyan købig kuin kui ashabe, trube, kanmaytø treeg isua kømig kön. ⁶Inchen møikkøben mø kwalømbe tabig kuitamab isubiibe tru kwalømwane Señorwan tab indig könrrai isua maran. Inchen chi mamigwandøgucha mabiibe Señorwan tab indig könrrai isua man. Kaguende Señorwan ungwa, ungwa tan. Inchen tru mø mamigwan mamfig, truikkucha Señorwan tab indig könrrai isua trunun mamøwa, Señorwan ungwa, ungwatøwein tan.

⁷Kaguende nambe móitøgucha nayasiitøwei øsig uñmøwei, katø kwabgucha nayasiitøwein kwamøwei indan. ⁸Pøs nambe øsig warappe, Señorweyasig øsig warab; kwamig nebubene, Señorweyasig kwamig könrrun. Inchawei øsig waramig nebui lata, kwamig nebui lata, nambe Señorweyelø ker. ⁹Kaguende Cristobe øyeeg könrraiwei kwawa, katøle øsiiraig kön, kwabelai lata, øsiguelai lata mayeelaim pala nø Ashib Karub Pasrabig könrrab.

¹⁰Trube, treeg kobene ¿ñibe ñui nunewane chindimbarre ‘øyeg, øyeeg marøbig kön’ chigu? ¿Katø ñui nunewane chindimbarre kashku? Kaguende nambe mayeeløba tru maig könrrabigwan Tius nø asha marøb wainug kemalamig könrrab kön. ¹¹Kaguende Tiuswei wamyube trenchibig pørig pasran:

“Señorbe trendan cha: ‘Na øsig wamma waibe,
treetøwei nai merrappe mayeeløba tømbønsrøben,

katø mui niløtøgucha ‘Tiuswan tabig kön’ chib, waminchun’ ” cha.

¹²Inchawei nambe móitøgucha naimburabigwan Tiuswan eshkamig nebunrrun.

¹³Pøs treeg kobene, nambe kangurrin kangurri mas ‘øyeg, øyeeg kön’ chimugun. Masken treeg kømøtø, katøganelan ka srurrengwangarub, sotøbasramisrøb nui nunewein kabyu kalø kui asigwane marmønrrab isumig kön. ¹⁴Nabe Señor Jesúswineuube kerrigu newan øyeeg kuitamab isua pasrar, chi mamimeratøgucha ka yandøbe kaig kómuin kui. Inchendø møikkøben ‘i mamibe kaig kuitamab’ isubigweimbe, nuimbe

kalówein kón. ¹⁵Inchen ñi kan mamigwan maikkurrindø ñui nunewan ka isui uñchaindø mariibe, yandø ñibe undag kóbiitøga marøb pasrømøn. Ñui mamikcurrindø ñui nunewan kerriguwan mindisha kórrømarmøta, Cristo nuyasig kwaig kóbigwan. ¹⁶Oyeeg marigwan tru ñuimburappe söl kui asha, ñi treeg tøgagúigwane katøganeløbe chine kaig wamincha mørøb kónrrain kómøtø kuy, tru ñi øyeeg mariitøgatø. ¹⁷Kaguende Tius nø ashib karub waibe mamimeragurri chi asamig kónrrab kómøwei, mutsiiløgurri chi asamig kónrrab kómøwein kón. Treeg kómøtø, Tius tru nø ashib karub waibe tabig sølgandø mariiba, chi isumgaig tab kóbiiba, kasrag kóbiiba, truilø kón, Espíritu Santogurri. ¹⁸Kaguende Criston øyeeg mariitøga nuyasig marøb pasrabiibe Tiuswan truba tab kónrrai marøb, katø misaameragucha nune chi tamgaig marøbig kui asig kón.

¹⁹Inchawei treeg kóbene, ambumay imay tab kónrrai marøb, ambugurri igerri puruguyab Señorweimburab nörrørab ambamigwan tøgagónrrab inchigun. ²⁰Tiuswei mariilan mamimeragurrindø ka mindisha kórrømarmøta. Isa kómøtø, chi mamimerane Tiusbe mamønrrain cha meriibe kaaben, tru kalø kóppø, tru mamimeragurrindø kan mög katøganelan treegu ka srurrengwanrrai indig, truirren kalø kón.

²¹Pøs trembe yau mamøwei, vino muchimøwei, katø ñui nunewan penøsrkónrrabig chigøben marmøwei indikken, söl kón. ²²Pøs ñui isubigwan Cristoinuutø tøgagúigwane ñiba Tiusbatø tøgagu. Pøs nø chi marøb pasraigu nui manrrau isub kebachibigube chi kalø kui mörøb marøb pasrabigweimbe mayanguen tab kón. ²³Trune tru kalø kónrraitamabgøba isubendø mabiibe, maikkurrindø kaig mara pasramisran. Kaguende nui isubigwan Cristoinug tøgagømubendø maran. Inchawei chitögucha isubigwan Cristoinug pasra tøgagúigugurri kómøtø arrubiibe, kaig kón.

Ñuimburab kui lataitøwei mendaigwan tab kónrrai marøb

15

¹Inchawei nam Señorweimburabigu tabig mur pónrrabeløbe tru Señorweimburabigu kullaateelan nambe purugumig kón, nam namasiitøwei tab kui mørøb pónrrømøtø. ²Nambe móitögucha namui nuneg kullaatiigwan tab kui mörtrai maramig kón nuimburab tab kónrrai, Señorweimburabigu nurab inrrai marøb. ³Kaguende Cristo kóbenguen nöasiitøwei tab kui mørøb pasramigwan lamøtø, Tiuswei wamwan pørigu Cristo maig taimbala kuig kón: “Tru tsalø wamabelø ñi Tiuswan tsalø wamiiløbe naim palatø arrig kón” taig. ⁴Kaguende kerrigu tru merrabsrø Tiuswei wamyu pøriibe namun kusrenanrrab pørig kóbig kón, tru nam tammay melabig melaikkurrimba, tru Tiuswei wam pørig namun tabig purugub wamgurrimba, nam Tiuswei tørguegwalmbigu nam Cristoba kanbalatø pónrramigwan isua muniiramig tøgagønrrai. ⁵Inchen tru namun tammay melabig melamigwan tranøb, katø tru namun tabig purugub Tiusbe ñim kanikkurri kanikkurri kandø isua

pónrramigwan trannrraimab isur, Cristo Jesúś nø maig isuig kóben, treetøwei, ⁶nim mayeeløba kandø isua, kan wamdø misra namui Señor Jesucristoi Móskai Tiuswan truba tabig wamindamig kónrrai.

Tiuswei tabig srø wambe mu misaameraindøgucha kón

⁷Inchawei ñimbe ambugurri, igerri wamab utay, Cristo ñimun utab lataitøweingue Tiusweyasic tørguegwalmabig kónrrai. ⁸Pøs nabe ñimun trendamønrrun: Cristobe judíosmera, tru circuncidawarmeran purugub meganrrab arrig kón cha, tru Tiuswan mørøbelø merrabsrø kólli misaameran nø maig martrab kórrømisrig kóbigwan treeg marig kórrømisrtraí, øyamay Cristobe kenamartrab indig kón, Tiusbe nø maig martrab taigwane treeg marøbig kui ashchai. ⁹Incha katø trutø kómøtø, Cristobe arruppe, tru judíos kómø misaamerá nómun Tius lastima asimburø Tiuswan maya nuguen tab indig kónrrai arrig kón. Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala:

“Øyeekkurri nabe judíos kómø misaamerai utu
ni, Tiuswan tabig waminchib,
ñui munchiwan cantab indamønrrun” cha, trendaig.

¹⁰Katø katøganbaløsrø trenchibig kón:

“Ñim, judíos kómø misaamerá, Tiuswei misaameraba truba
kasraaray” cha.

¹¹Incha katøganbaløsrø katø trenchibig kón:

“Mayeelø judíos kómø misaamerá Señorwan purø tabig waminchib,
mu misaameratøgucha nun purø tabig waminday” cha.

¹²Katø Isaíaskucha øyeeg taig kón:

“Isaíweinukkurri arrubig kan tusrwan srøldø pasram parig
lataigugurri
srøig kal-lab lataitøwei katøgan srøig kurra,
judíos kómø misaameran ashib karub pasrønrrab pasramisren,
truiløbe nóm isua muniirab melaigwan ke nuinuutø pasra
tøgagønrrun” cha.

¹³Pøs tru nam isua muniirab melamigwan tranøb Tiusbe tru ñim nun kóreikkurri maya nu kómburab kasrag kóbigwanba, chi isumgaig tab kóbigwanba ñimun netsøganrrai isur, tru isua munig melaig, truitø tøgagømburab tøgagønrrai Espíritu Santoí maramburab mariitøga.

Jesucristo maig karuilan Pablo mariilø

¹⁴Pøs, nai nunelø, nabe ñimuimburab øyeeg kuin kui asha pasrar, tab inchibelø kómitø netsailø, chigurrimbunø nebua asamig truitø netsailø, ambugurri igerri maig maramigwan waminchib eshkab pónrrønrapteelø, ñimbe treelø kui. ¹⁵Inchendø nabe ñimun iigwan pørøppe, kanmaytø murtø trencha pørar, tru chimerayube maig kómigwan ñimun katøle isunanrrab

isua, nui ka yandø tab indigwan Tius nan tranikkurri, ¹⁶tru na Cristo Jesúsweiwan judíos kómø misaamerayasig na marøb meganrrai. Pøs, na Tiuswei tru tabig srø wamwangøba eshkab kusrenanøbig kur, kan sacerdote Tiuswan keta tranøb latawei tru judíos kómø misaameran na Tiuswan keta tranen, nø ka utamdeelø kónrrai, nuyasiitø tarømariilø Espíritu Santogurri.

¹⁷Inchawei nabe Cristo Jesúsweinuube truba tab kui mørøb pasramig tøga pasrar, na mariilø Tiusweimburabeløyu. ¹⁸Pøs nabe katøgan chi pegwan waminchab inchimøtø, na waminchippe, tru judíos kómø misaamera Tiuswan møra marøbelø kónrrai, tru nagurri Cristo chi mariilandø wamindamønrrun. Iigwane nabe marøppe, wamindiiløtøgaba, mariiløtøgaba, ¹⁹Tius naba pasrain kui asamig nørreelø mariiløtøgaba, kwaara asha kónrrai mariiløtøgaba, iilai tru maramburab mariitøga marøb, katø Tiuswei Espíritui tru maramburab mariitøga marøb indiilan, nabe trunundø wamindamønrrun. Øyamay Jerusalénsrøngurri chutøgucha Ilírico pirausrøngatig kerrigu chigucha palømfig na Cristoi tabig srø wamwan eshkab kusrenanig købig kòn. ²⁰Pøs nabe Criston tru mana wamindi mørriimøsrø, treegu tru tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb pasramigwan mas isua martrab inchibig kur, Cristoi tabig srø wamwan møikkøben eshkab kusrennøbig pølbasra marinug srøig itø marøb kebimønrrab. ²¹Masken Tiuswei wamwan pørig maig taimbala:

“Managuen nuimburabigwan mu wammørørsraimeelø købelø nun nebua ashib,
wamindigwan mana mørmeelø købelø chigúi nebua mørøb inchun” taig.

Pablo Romasrømay inrrab isub

²²Inchawei øyeekkurri nabe katø katø ñimum ashchab attrab inchen, arrumønrrai marinab pasrabig kur. ²³Inchendø møimbe yu na tsuim pirausrømbe naimbe yandø chu maramig kawein køben, katø merrab pilamerawansrøngurri ñimum ashchab truba arrug kui megaig køppe, ²⁴Españasrømay na inrrab arrua, pua purainrrab inchar. Kaguende nabe ñimum asha purainrrab isur, tru petø purainrrab arrua, kan maya yana ñimba lindigu truba kasraatø puraya, na trusrømay yamigwan ñim nan purugunrrai.

²⁵Inchendø møimbe nabe Jerusalénsrømay inrrab yar Tiuswei misaameran an purugúigwan trannrrab. ²⁶Kaguende macedoniasreeløba, acayasreeløbabe tru Jerusalénsrø Tiuswei misaamerai utu waachameran purugumig an tulisamig nømune tabig asønaig kòn. ²⁷Pøs nømbe tabig martrab isua marig kòn. Inchagucha nømbe judíosmerane uløweim pønrran. Kaguende tru judíos kómø misaamerama Tiusweimburabig purø tabig tru judíosmeraiwan nøm tøga utab pønrraibe, nømgurringucha nøm chi tøgagúiløtøga judíosmeran tranøb pirisamig ulø pønrran. ²⁸Incha i maramigwan nabe yandø chab mara, tru kan mamig misrizhig latawei tru an purugúigwan nømun purøørabe,

Españasrømay inrrab arrua, ñimun ashchab arrumønrrun. ²⁹Incha na ñimuisrømay arruppe, Cristoi mayanguen tabigwan ñimun pirishinrrab tøgagømburab tøga arrum kui nabe asha pasrar.

³⁰Inchendø nabe, nai nunelan, namui Señor Jesucristogurrimba, Espíritu Santoi undag købikkurrimba, naimburab ñim Tiusba truba rugab wamindigu, tiusmanda naba kanbalatø misrtrai chinrrab, Tiuswan truba truba miab melamigu. ³¹Pøs tru Judea pirau Jesucriston chi kørenrrab inchimø misaamerai tasku na kebeñmønrraimba, katø tru Jerusalénsø Tiuswei misaamera tru an purugúig srua yaigwan tabig kui ashib utønrraimba Tiuswan miarrunrrigay, ³²pøs Tius treeg könrrain købene, na ñimuisrø arruppe, truba truba kasrag pua, ñimba kanbalatø pishindø tab wamig könrrai. ³³Inchen Tius tru chi isumgaig tab købiibe ñim mayeeløba pasrønrrai isur. Treeg könrrun.

‘Tab ka amøñigueh’ chib, Pablo wam øriilø

16

¹Cristogurri tru namui nuchag Feben tabig ashib tøgagørunrrigay chinrrab inchar, tru Cencrea iglesiyu chi maramigu purugubigwan. ²Señorwein kuimba ñimbe nun truba tab wamab utønrrigay chinrrab, Tiuswei misaameran maig utamig køben, trumay. Katø ñimgurri nun chi purugumig palain købene, purugub inchigay. Kaguende nøma truba yamelan truba truba purugub megabig køn, katø nan chigucha.

³Cristo Jesúswi maramigu lincha marøb melabelø, Priscilanba, Aquilanba ‘tab ka amøñigueh’ tan chirrunrrigay. ⁴Truiløbe naimburab nan chi kømønrraindø kwam labguen inchibelø køn. Truilane nabe mayanguen ungwa, ungwa tamønrrun. Katø natø kømøtø, judíos kømø misaamerai iglesiameragucha mayamba nømune ungwa tan. ⁵Katø iglesia tru nømui yau tulundzunabelangucha ‘ka amøñigueh’ tan chirrunrrigay. Katø tru Epeneto, nai undaaraig, Asia pirausrø ke srøsrøzhiitø Criston nømerrig kørewa pasramisrøbigwangucha ‘ka uñgu’ tan chirrunrrigay. ⁶Katø ñimuyasig truba truba marøb megabig Maríangucha ‘tab ka uñgu’ tan chirrunrrigay. ⁷Andrónicomba, Juníaswanba, nai misaameran ‘ka amøñigueh’ tan chirrunrrigay, kailan pønsraig yau merrarrawa keeriilø naba lincha pønrrabelø købelan. Truiløbe Cristo nøashib karua øriilø nømune tabelø mumera kui asiilø, katø nømbe Criston naguen køremøwatø, nømmerrig kørewa pønrrabelø, treelø køn.

⁸Señorweimburab nai undaaraig Ampliaswan ‘ka uñgu’ tan chirrunrrigay. ⁹Katø Cristoi maramigu namun lincha marøb megabig Urbanonba, katø nai undaaraig Estaquiswanba ‘ka amøñigueh’ tan chirrunrrigay. ¹⁰Apeles, Cristoimburabigu chine nebuinab puraya mówanba, katø Aristóbuloi yuelanba ‘ka amøñigueh’ tan chirrunrrigay. ¹¹Nai misag Herodiónwanba, Narcisoi yuelø Señorwan kørewa pønrrabelanba ‘ka amøñigueh’ tan chirrunrrigay. ¹²Señorwei

maramigu truba marøb melabelø Trifenanba, Trifosanba ‘ka amøñigueh’ tan chirrunrrigay, katø Pérsida, truba undaaraig, tru Señorwei maramigu truba truba marøb megabigwanba. ¹³Señorweinug purø tabig kui asig Rufonba, nui usranba ‘ka amøñigueh’ tan chirrunrrigay, pøs truibe nai usri lataig kuig køn. ¹⁴Asíncriton køben, Flegonten køben, Hermeswan køben, Patrobaswan køben, Hermaswan køben, katø nunelø nømba warabelan køben ‘ka amøñigueh’ tan chirrunrrigay. ¹⁵Katø ‘ka amøñigueh’ tan chirrunrrigay Filólogon køben, Julian køben, Nereowan køben, katø nui nuchawan køben, Olimpaswan køben, katø tru nømba warabelø mayeelø Tiuswei misaameran købengue.

¹⁶Kangurrin kangurri ‘ka amøñigueh’ chib tabig wamab Tiuswei undag købiitøga tasig traniyay. Cristoi iglesiamerabe mayamba ñimun ‘ka amøñigueh’ cha øran.

¹⁷Pøs nabe ñim, nai nunelan, ashıptø kørnrigay chinrrab inchar ñimun nøørøtø misrtrai indamba, Cristoi maywan sotøbønrramisramba inchibelan. Truiløbe tru ñimun kusrenanigwan ka peemaytø punrrai marøbelø køn. Ñimbe truilane tarømisray. ¹⁸Kaguende treeg misaamerabe namui Señor Cristoiwan marmeelø køn. Treeg kømøtø, ka nømuimburaptø tab kørnrai labelø kua, waminchibgucha purø tabzhig wamincha, mørøptø wamdiig tabzhig wamincha, chigucha trunun nebua ashmø misaazheelan kegørrøsrkøbelø køn. ¹⁹Pøs tru tabig srø wam maig taigwan ñim møra marøbelø kuigwane mayeeløba nebua asha køn. Treekkurri nane ñimuimburab truba kasrag køtan. Inchendø ñimbe chigøben tabigwane purø nu kusrebelø, kaigwane kan isubguen isumeelø kuimbe køtan. ²⁰Inchen Tius tru chi isumgaig tab købiibe kan maya yanayutø Satanáswane nøbe tambalørtrun ñim itøbuna pønrrønrrai. Namui Señor Jesúswei ka yandø tab indiibe ñimba kørnrun.

²¹Timoteo, maramigu nan lincha marøb megabig, ñimune ‘ka amøñigueh’ cha øran, katø trugurri tru nammisaamera Lucio køben, Jasón køben, Sosípater køben, truiløgucha.

²²Na, Tercio, Pabloi kilga pørøbikkucha ‘ka amøñigueh’ cha ørar, Señorwei munchiyu.

²³Gayogucha ñimun ‘ka amøñigueh’ cha øran, tru nan truyu tsumig ya pebøb, katø iglesia mayeelanba pebøb inchibig. Inchen katø Erasto tru ciudayu an asamigwan nø ashibiiba, katø trugurri namui nuneg Cuartogucha ‘ka amøñigueh’ cha øran.

Tiuswan srabe tabzhig wamindig

²⁴Namui Señor Jesúswei ka yandø tab indiibe ñim mayeeløba kørnrun. Treeg kørnrun.

²⁵Møimbe Tiuswan maya nuguen tabig waminchigun, Tiuswei tru tabig srø wamwan na wamindiiba, Jesucristoimburab na eshkab kusrenaniiba iilø maig køben treegu mur pønrrønrrai marøbigwan. I tru tabig srø wambe tru

manasrøngurri mu asiimíig pasrabig Tius nø maramigwan nuinetø tøgagúigwan tru kenamarig maig køben, treeg køn. ²⁶Inchendø móimbe Tius tru maig karuigwan eshkabelø pørilögurri tru mu asiimíig pasrabigwane kenamaran judíos kómeelø chu pirausrø misaamerandøgucha, Tius tru manasrøngurri managatig wabig nø maig maramigwan martrain pasrig, treeg, nømui isubigwan Cristoinug pønsra tøgagúigu maig taigwan møra marøbelø kørnrai.

²⁷¡Tius tru nøtø kandø wabig, tru muguen nebua kusremgaig newan kusrebigwan managatig tørguegwalmabig kørnrun Jesucristogurri! Treeg kørnrun.